

Βοϊράνη

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΡΑΜΑΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1999
ΕΤΟΣ 9ο
Αριθ. Φύλλου
47

Επίκαιρο άρθρο του Κων/νου Κυριαζή - Κηπουρού,
προέδρου του Πολιτιστικού Συλλόγου Αγίου Αθανασίου
με αφορμή τις εξελίξεις στο ζήτημα της καπναποθήκης

Μέρες που είναι, ήταν περισσότερο στις προθέσεις μου ν'
ασχοληθώ με ευχάριστα θέματα, ή έστω μ' έναν απολογισμό, δο-
σμένο με μια νότα αισιόδεης προοπτικής, για το μέλλον του
συλλόγου αλλά και του χωριού μας.

Δυστυχώς όμως, αυτό δεν το επιτρέπει η συνείδηση μου, μιας
και οι εξελίξεις πάνω στο θέμα της αναπαλαίωσης της καπναπο-
θήκης σκιαγραφούν ένα αρνητικό τοπίο που, κατά πως φαίνεται,
οδηγεί στο οριστικό "θάψιμό" του.

Πρέπει ευθύς εξ αρχής και πάλι να τονιστεί ότι η αναγκαιότη-
τα δημιουργίας ενός πνευματικού κέντρου στο χωριό μας, με τη
δυνατότητα να στεγαστούν εντός αυτού λαογραφικό μουσείο, αί-
θουσα εκδηλώσεων, η φιλαρμονική, καθώς και τα ποικίλα τμήματα
του Πολιτιστικού Συλλόγου που ήδη λειτουργούν με μεγάλη επι-
τυχία, όπως το σκακιστικό, το τμήμα ζωγραφικής και τα τμήματα
εκμάθησης παραδοσιακών οργάνων, δεν είναι ζήτημα ικανοποίη-
σης της επιθυμίας ενός απόμου ή ενός συμβουλίου ενός συλλό-
γου, όπως δυστυχώς με περισσή ανευθυνότητα πολλοί αφήνουν
να εννοηθεί.

Είναι ζήτημα, και αυτό πρέπει να το κατανοήσουν οι πάντες,
ενός ολόκληρου χωριού και όλων των κατοίκων του, οι οποίοι
έχουν ιερή υποχρέωση, τόσο απέναντι στις προηγούμενες γενιές
όσο και στις επερχόμενες, να διασώσουν και να αναδείξουν τη
συλλογική μνήμη, τις διαχρονικές αξίες και τις παραδόσεις που
τους κληροδοτήθηκαν από τους προγόνους τους, αλλά και να δη-
μιουργήσουν πολιτισμό, μέσα από συγκεκριμένες δραστηριότητες
και πρωτοβουλίες.

Είναι άραγε δυνατό να υπάρχει άνθρωπος σ' όλο το χωριό, νέ-
ος ή ηλικιωμένος, που να μη συναισθάνεται την ανάγκη να υπάρ-
χει μία κατάλληλη αίθουσα για να υλοποιούνται οι κάθε μορφής
καλλιτεχνικές ή πολιτιστικές δραστηριότητες, όπως θεατρικές και
χορευτικές παραστάσεις, συναυλίες, κινέτες, διαλέξεις,
συνέδρια κλπ.

Η μήπως υπάρχει άνθρωπος σ' όλο το χωριό που δεν κατανο-
εί την σπουδαιότητα συλλογής κάθε λογής λαογραφικού υλικού,
όπως παραδοσιακές φορεσιές, κεντήματα, υφαντά, σκεύη, εργα-
λεία, κιτάπια, φωτογραφίες καθώς και άλλα αντικείμενα λαογρα-
φικής αξίας, που κατάλληλα εκτιθέμενα θα απεικονίζουν παρα-
στατικά και θα αναδεικνύουν την ιστορία του τόπου μας.

Υπάρχει άραγε άλλο κτίσμα σ' όλοκληρο το χωριό, που να
προσφέρεται για παρόμοιους σκοπούς, πλην της παλιάς καπναπο-
θήκης η οποία απεδειγμένα είναι το παλαιότερο κτίσμα και με
έντονα τα σημάδια από την πρόσφατη τοπική ιστορία, όπως κατ'
επανάληψη εκτέθηκε στο παρελθόν μέσα από τις σήλες της "Βοϊ-
ράνης".

Ε! λοιπόν... Ποιός νουνεχής και εχέφρων άνθρωπος που θέλει
να αποκαλείται "Μποργιανιώτης", ο οποίος αγαπά πραγματικά τον
τόπο του και διακατέχεται από στοιχειώδη αυτοσεβασμό, δεν επι-
θυμεί να θαυμάσει μέσα στην καρδιά του χωριού αναπαλαιώμε, ω
ένα ιστορικό στολίδι το οποίο θα αποτελεί μοναδικό μνημείο φι-
λοκαλίας και κύτταρο παραγωγής πολιτισμού.

Και ποιος σ' αλήθεια δεν αντιλαμβάνεται τον καταλυτικό ρό-
λο που διαδραματίζει στην τοπική κοινωνία ο Πολιτιστικός Σύλλο-
γος, ο οποίος λειτουργώντας επί είκοσι χρόνια αποτελεί, μέσα σε
μια παρακαλική περίοδο κρίσης αξιών και αλλοτριωτικής ισοπέδω-
σης των κοινωνιών, τον μόνο ζωντανό οργανισμό αντίστασης που
αγωνίζεται ενάντια στην πολιτιστική υποκουλτούρα των νημερών
μας, αγκαλιάζοντας με θέρμη τους νέους του χωριού και προσφέ-
ροντάς τους ένα δημιουργικό καταφύγιο. Και στο κάτω κάτω ποι-
ος μπορεί να μας πει πόσα πράγματα διαθέτουμε στο χωριό μας,
για τα οποία μπορούμε να είμαστε περήφανοι;

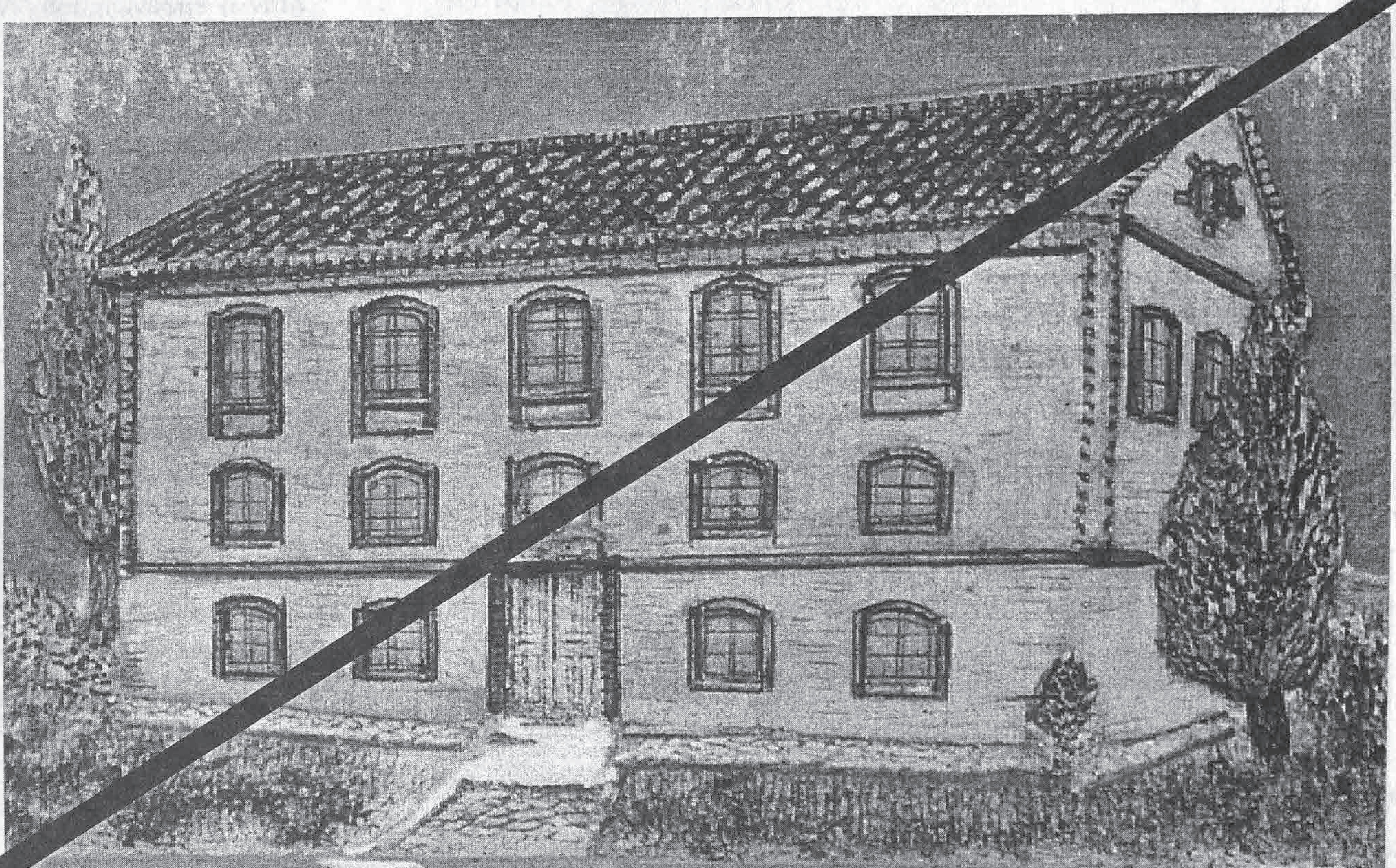
Διότι, κακά τα ζήματα, αυτό που σήμερα έχουν ανάγκη οι άν-
θρωποι περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, περισσότερο από κρά-
ση, φώτα, γήπεδα και άλλα έργα συχνά βιτρίνας, είναι η πνευ-
ματική τους θωράκιση, που αποτελεί την πιο στέρεη και αποτελε-
σματική επένδυση, αλλά και το μόνο ασφαλές εφόδιο για την δι-
άτηρηση της ταυτότητάς τους και την κατάκτηση της ψυχοπνευμα-
τικής τους ισορροπίας.

Όλα τα παραπάνω γράφηκαν γιατί αναδύεται αμείλικτο το
ερώτημα: "τι κάναμε λοιπόν τόσα χρόνια σαν χωριό, για να αξιο-
ποίησουμε και να αναδείξουμε αυτό το ιστορικό κτίσμα αλλά και
να κτίσουμε μέσα σ' αυτό την τόσο απαραίτητη φωλιά του πολι-
τισμού, που εγγυάται η παρουσία και δραστηριοποίηση του Πολι-
τιστικού Συλλόγου;

Δυστυχώς και είναι τραγικό να το λέμε, δεν έγινε απολύτως
τίποτα. Αφέθηκε απροστάτευτο στην καταστροφική μανία του
χρόνου με αποτέλεσμα να εμφανίζει σήμερα την εικόνα ενός ετοι-
μόρρουπου και αντιασθητικού κατασκευασμάτος. Ποιοι ευθύνονται
γι' αυτό; Πρώτοι απ' όλους όσοι σίχαν τις ευθύνες διακυβέρνησης
αυτού του τόπου, είτε σε κεντρικό είτε σε τοπικό επίπεδο. Και βέ-
βαια δεν στερούνται ευθύνες και οι κάτοικοι του χωριού, οι οποί-
οι δεν πίεσαν όσο έπρεπε προς την πιο πάνω κατεύθυνση. Οι ευ-
θύνες αυτές όμως διογκώθηκαν υπέρμετρα, μετά την παραχώρη-
ση της καπναποθήκης στον Σύλλογο από το 1984. Και έγιναν
ασυγχώρωμες μετά την πανελήνη αδιαφορία των υπευθύνων της
Κοινότητας, στις αγωνιώδεις εκκλήσεις μας, επί μια δεκαετία, μέ-
σα από τις σήλες της "Βοϊράνης". Δυστυχώς μια απόπειρα που
έγινε πριν λίγα χρόνια δίχως την γνώση και την συναίνεση του
Συλλόγου, ήταν εντελώς πρόσφετα προβλήματα στατικότητας αλλά και αι-
σθητικής παρά να επιλύσει.

Και φθάσαμε στο εντελώς πρόσφατο παρελθόν, όποτε υποτί-
θεται ότι το ζήτημα αυτό ωρίμασε στις συνειδήσεις τουλάχιστον
αυτών που έχουν την ευθύνη διαχείρισης κάποιων οικονομικών
πόρων, που βέβαια δεν αποτελούν δικά τους χρήματα, αλλά χρή-

ΤΟ "ΘΑΨΙΜΟ" ΤΗΣ ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΗΣ ή "Η ΕΥΓΕΝΗΣ ΜΑΣ ΤΥΦΛΩΣΙΣ"

ματα των φορολογημένων πολιτών. Και ενώ δόθηκαν συγκε-
κριμένες υποσχέσεις για συγκεκριμένα ποσά και για συγκεκρι-
μένες ενέργειες στα πλαίσια τουλάχιστον του δημοτικού συμ-
βουλίου, το θέμα "Θάφτηκε" κατά προκλητικό τρόπο, με ευθύνη
κυρίως του προέδρου του Τοπικού μας Συμβουλίου κ. Αριστοτέ-
λη Παπαδόπουλου, ο οποίος ενώ παρουσία δέκα ανθρώπων μέ-
σα στα γραφεία του Πολιτιστικού Συλλόγου την 29.9.99 δεσμεύ-
τηκε ότι τουλάχιστον 4 εταπομύρια δρχ. από την ΣΑΤΑ (χρήματα
που διαχειρίζεται το Τοπικό Συμβούλιο) θα πήγαιναν για τον
πιο πάνω σκοπό, και ότι θα αγωνιζόταν να μπει και στα εκτελε-
στέα δημιοτικά έργα, όχι μόνο δεν τήρησε την υπόσχεσή του αλλά ούτε
καν περιέλαβε το θέμα αυτό στην πρόταση του Τοπικού
Συμβουλίου προς το Δημοτικό Συμβούλιο. Αντίθετα, αποδει-
κύνοντας αδυναμία κατανόησης αυτών που εκτέθηκαν πιο πάνω,
συνέχισε την ίδια τακτική της άνευ αντικειμένου υποσχεσιολο-
γίας, θεωρώντας συγχρόνως ότι είναι πολύ πιο απαραίτητο να
φωταγγηθεί ο δρόμος προς τον Καλαμώνα, και προς τη Κύρια,
(15 εκατ. δρχ.), να γίνει δεύτερος όροφος στο ΚΑΠΗ (18 εκ.
δρχ.), να συντηρηθούν και να κατασκευαστούν νέα πάρκα, και να
κατασκευαστούν βοηθητικοί χώροι στο γήπεδο (9 εκ.). Πιστεύ-
ουμε ότι είναι καιρός να αντιληφθεί τόσο ο κ. Παπαδόπουλος,
όσο και όσοι αποδέχονται και νομιμοποιούνται τις ενέργειές του,
ότι δεν νομιμοποιούνται θητικά να διαχειρίζονται τα χρήματα που
ανήκουν στο χωριό, μ' αυτό τον εντελώς λανθασμένο τρόπο. Το
τραγικό συμπέρασμα απ' όλα τούτα είναι ότι το άραμα της ανα-
παλαίωσης της καπναποθήκης και της μετατροπής της σ' ένα
σύγχρονο πνευματικό κέντρο, που θα τιμούσε και θα πρόβαλε
περισσότερο από οτιδήποτε άλλο το χωριό μας, "θάφτηκε" ακό-
μη μια φορά από ανθρώπους που είναι ταγμένοι, όπως διακη-
ρύσσουν να υπηρετούν τα πραγματικά συμφέροντα του τόπου.
Δυστυχώς αυτό γίνεται σε μια οριακή περίοδο, που εξ αντικε-
μένου, υπήρχαν οι προϋποθέσεις από πλευράς συλλόγου, να
συμβάλλει ενεργά στην υλοποίησή του, αναδεικνύοντας το σε
κάθε επίπεδο. Αύριο ίσως να μην υπάρχουν. Απλά μετά απ' όλα
αυτά, που φαντάζομα ότι μόνο στον Αγιο Αθανάσιο του 2000
μ.Χ. μπορεί να συμβαίνουν, παραμένει να αιωρείται βασανιστικά
το ερώτημα "τόσο πολύ λοιπόν εγγυάται κατασκευαστούν νέα πάρκα, και να
κατασκευαστούν βοηθητικοί χώροι στο γήπεδο".

</div

Από τη ξωή του συλλόγου

Καπναποθήκη

Το Δ.Σ. του συλλόγου στα πλαίσια της πολύχρονης προσπάθειάς του, να αναδείξει το πρόβλημα της παιλάς καπναποθήκης και την ανάγκη αναπαλαίωσής της, προκειμένου να στεγαστεί εντός αυτής αιθουσα εκδηλώσεων καθώς επίσης και λαογραφικό μουσείο, απευθύνθηκε εκτός από το Τοπικό Συμβούλιο, και στη Νομαρχία Δράμας όπου υπέβαλε φάκελο με αναλυτική αναφορά για την ιστορικότητα του κτρίου, καθώς επίσης και τμήμα της υπάρχουσας μελέτης αναπαλαίωσής του. Επίσης παρόμοιο φάκελο υπέβαλε στο αρμόδιο γραφείο της "ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ Α.Ε." καθώς και στο "ΓΡΑΦΕΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ" του Επιμελητηρίου Δράμας, με στόχο να διερευνηθεί και απ' αυτούς τους φορείς η περίπτωση ένταξής του σε ειδικό πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προϋποθέτει όμως την ύπαρξη επίσημης μελέτης, η οποία σήμερα δεν υπάρχει.

Ημερολόγιο

Φέτος για τρίτη συνεχόμενη χρονιά ο Σύλλογος ετοίμασε και κυκλοφόρησε ημερολόγιο του 2000, όπου περιέχονται φωτογραφίες

από εκδηλώσεις του της προηγούμενης χρονιάς.

Επίσης περιέχονται οι αργίες της χρονιάς καθώς και οι ειδικές ημέρες που γιορτάζονται παγκόσμια. Πρόκειται, για μια πολυσέλιδη καλαίσθητη έκδοση, που έχει σαν σκοπό, πέρα από την ενημέρωση των κατοίκων του χωριού για τις εκδηλώσεις του συλλόγου, και την οικονομική του ενίσχυση, η οποία είναι άκρως απαραίτητη για την απρόσκοπτη λειτουργία του.

Για την έκδοση του ημερολογίου ο σύλλογος βοήθηκε από τους χορηγούς

και της Πρωτοχρονιάς.

Την διδασκαλία τους ανέλαβαν οι δάσκαλοι του Συλλόγου Γιώργος Καλαβρινός, Μαρία Μαυρίδου και Φίλιππας Αλαγκιοζίδης.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ

Με την παρουσία όλων των μελών των χορευτικών τμημάτων, όλου του διοικητικού συμβουλίου και πολλών γονέων, πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 19.12.99, η καθιερωμένη Χριστουγεννιάτικη γιορτή, του Συλλόγου. Σε μια ξεχωριστή όμορφη και εορταστική ατμόσφαιρα τα παιδιά

απήγγειλαν χριστουγεννιάτικα ποιήματα, έψαλαν τα παραδοσιακά κάλαντα του Πόντου και της Θράκης και άκουσαν τις παραινέσεις και τις ευχές του διοικητικού συμβουλίου.

Η έκπληξη της γιορτής ήταν η εμφάνιση του "Αη Βασίλη" φορτωμένου με δώρα, που μοιράστηκαν σ' όλα τα παιδιά.

Η γιορτή έκλεισε με το κέρασμα γλυκών και αναμνηστικών σ' όλους τους παρευρισκόμενους και με τις καθιερωμένες ευχές για καλές γιορτές και ευτυχίσμενο τον καινούριο χρόνο.

που αναγράφονται στις σελίδες του, τους οποίους το Δ.Σ. ευχαριστεί θερμά. Μέσω των σελίδων της "βοϊράνης" γίνεται έκκληση σ' όλους τους κατοίκους να προμηθευτούν το ημερολόγιο του Συλλόγου, έχοντας την βεβαιότητα ότι έτσι βοηθούν τον ίδιο τους τον εαυτό.

Παραδοσιακά κάλαντα

Εν όψει των εορτών των Χριστουγέννων το Δ.Σ. από καιρό μερίμνησε έτσι ώστε να διδαχθούν σ' όλα τα μέλη των χορευτικών τμημάτων, τα παραδοσιακά κάλαντα του Πόντου και της Θράκης, προκειμένου να ηχήσουν και πάλι στους δρόμους του χωριού, τις ημέρες των Χριστουγέννων

Ευχαριστήριο

Το Δ.Σ. του Συλλόγου ευχαριστεί θερμά όλους τους χορηγούς του ημερολογίου που εξέδωσε και εύχεται η ενέργειά τους αυτή, να βρίσκει πάντα μιμητές, για το καλό του Συλλόγου και του χωριού.

ΦΩΤΟΤΥΠΙΕΣ, ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ,
ΘΕΡΜΟΚΟΛΛΗΣΕΙΣ, ΠΛΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ,
ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ, ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ Ι.Κ.Α.
ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΣΕΙΣ, ΜΕΓΕΘΥΝΣΕΙΣ

ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΑΡΜΕΝ 2, ΔΡΑΜΑ (έναντι Πλατείας)
ΤΗΛ. & FAX ΓΡΑΦΕΙΟΥ 24.115 οικίας 66.421
κινητό 094 / 138287

ΛΗΞΙΑΡΧΕΙΟ

Επιμέλεια: Μαίδη Μουστάκα, ληξίαρχος

ΓΑΜΟΙ

1. Σιμαλίδης Κων/νος του Αλέξανδρου και της Ελένης με την Πατελίδου Σοφία του Ιωάννη και της Μαριγών. Ο γάμος πραγματοποιήθηκε στις 21.8.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

2. Πέρρος Νικόλαος του Κων/νου και της Στυλιανής με την Λουλουσίδου Δέσποινα του Μιχαήλ και της Σοφίας. Ο γάμος πραγματοποιήθηκε στις 4.9.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

3. Κρανιώτης Γεώργιος του Κων/νου και της Δέσποινας με την Καρυπίδου Άννα του Δημητρίου και της Σοφίας. Ο γάμος πραγματοποιήθηκε στις 11.9.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

4. Χάουκ Ρόμπερτ - Αλέξανδρος του Χούγκο και της Μόνικας με την Δελησαββίδου Γεωργία του Στυλιανού και της Σοφίας. Ο γάμος πραγματοποιήθηκε στις 12.9.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

5. Καρυπίδης Γρηγόριος του Ηρακλή και της Αναστασίας με την Τρουμπεγλή Ιωάννα του Αθανασίου και της Δάφνης. Ο γάμος πραγματοποιήθηκε στις 18.9.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

6. Εξουσίδης Μιχαήλ του Δημητρίου και της Μαρίας με την Λύρατζη Βασιλική του Νικολάου και της Μαρίας. Ο γάμος πραγματοποιήθηκε στις 4.9.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

7. Μαλλιαρίδης Θεοδόσιος του Αλεξάνδρου και της Αιμαλίας με την Μπουρατζή Αλεξία του Παρασκευά και της Οσίας. Ο γάμος πραγματοποιήθηκε στις 15.8.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

8. Δηλγεράκης Αθανάσιος του Χρήστου και της Σουλτάνας με την Γιασλάνη Λαμπρινή του Παναγιώτη και της Μαλαματής. Ο γάμος πραγματοποιήθηκε στις 11.9.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

9. Βογιατζής Δημήτριος του Ιωάννη και της Φωτεινής με την Ναλμπάντη Σταυρούλα του Γαβρίηλ και της Μαρίας. Ο γάμος πραγματοποιήθηκε στις 29.10.99 στο Δ.Δ. Κυργίων.

10. Παππής Κυριάκος του Ηλία και της Ευμορφίας με την Παπαδοπούλου Ιορδάνα του Δημητρίου και της Βερονίκης. Ο γάμος πραγματοποιήθηκε στις 13.11.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

11. Ποπόβ Αλέξιος του Παντελή και της Φιολέτας με την Αράμποβα Χριστίνα του Πλάτωνος και της Αλεξάνδρας. Ο γάμος πραγματοποιήθηκε στις 13.11.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

12. Ψωμιάδης Γεώργιος του Ηλία και της Βασιλικής με την Αποστολίδου Όλγα του Ιακώβου και της Γεσθημανής. Ο γάμος πραγματοποιήθηκε στις 20.11.99.

13. Φιέλγκας Κωστάκης του Βαγγέλη και της Σωτήρας με την Καραγκιαδούρη Μαρία του Κων/νου και της Σοφίας. Ο γάμος πραγματοποιήθηκε στις 11.12.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

ΘΑΝΑΤΟΙ

1. Μπολοτάκης Μιχαήλ του Γεωργίου και της Χρυσάνθης γεννήθηκε στις 7.10.1929 στα Χανιά, απεβίωσε στις 28.10.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

2. Ζηλακάκης Νικόλαος του Γεωργίου και της Άννας. Γεννήθηκε στις 20.10.1912 στη Βουλγαρία, απεβίωσε στις 3.11.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

3. Θεοφιλίδης Δημήτριος του Στυλιανού και της Άννας. Γεννήθηκε στις 20.12.1929 στον Άγιο Αθανάσιο και απεβίωσε στις 4.11.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

4. Θεοφιλίδου Βέρα χήρα Δημητρίου το γένος Ευσταθίου Ιγνατιάδη και της Χριστίνας. Γεννήθηκε στις 18.7.1930 στο Χασαγιούρη Ρωσίας, απεβίωσε στις 10.11.99 στη Δράμα.

5. Καρυπίδου Παρασκευή του Γεωργίου και της Δέσποινας Συμεωνίδη. Γεννήθηκε το 1933 στον Άγιο Αθανάσιο και πέθανε 19.11.1999.

6. Συμεωνίδης Λάζαρος του Χαράλαμπου και της Δέσποινας. Γεννήθηκε το 1936 και απεβίωσε στις 22.11.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

7. Τανανάκης Αναστάσιος του Πέτρου και της Δέσποινας. Γεννήθηκε το 1927, απεβίωσε στις 29.11.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

8. Βαγκάκης Σταύρος του Ιωάννη και της Νάλτας. Γεννήθηκε το 1925, απεβίωσε στις 12.12.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

9. Τσολάκη Κυράνθη χήρα Κύρου, το γένος Ζαχαρία Κωνσταντινίδη. Γεννήθηκε το 1896, στο Μπογιαλίκι Βουλγαρία. Απεβίωσε στις 13.12.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

10. Κηπουρός Κυριαζής του Κωνσταντίνου και της Μαριγών. Γεννήθηκε το 1922 στη Γέννα της Ανατ. Θράκης και απεβίωσε στις 5.12.99 στον Άγιο Αθανάσιο.

Γράφουμε την ιστορία του χωριού μας

Στην Μπόριανη των μουσουλμάνων και των πρώτων προσφύγων

του Βασίλη Ριτζαλέου

**Σταθερή επιλογή όσων ασχολού-
μαστε συστηματικά με την τοπική
ιστορία είναι η διαρκής αναζήτηση νέ-
ων στοιχείων που θα συμπληρώσουν
τις μέχρι τώρα πληροφορίες για το
κοντινό και απότερο παρελθόν του
τόπου μας, ανεξάρτητα αν κατοικού-
σαν παλαιότερα Έλληνες ή αλλοε-
θνείς. Στο άρθρο που διαβάζετε συ-
γκεντρώθηκαν πληροφορίες από διά-
φορες πηγές για το χωριό μας, την
ονομασία, τους κατοίκους και τον
πρώτο πρόεδρο του χωριού κάτω από
ελληνική διοίκηση, τον .. Μεμέτ
Οσμάν!**

Η εφημερίδα έχει ασχοληθεί αρκε-
τές φορές με την τουρκική ονομασία
του χωριού "Μπόρ(γ)ιανί" ή "Μπόριαν"
σε κάποιες άλλες πηγές. Μας απασχό-
λησαν το πότε εμφανίζεται και το αν
συνδέεται με προηγούμενη πιθανή ελ-
ληνική ονομασία ("Βοϊράνη") σε οικι-
σμό της ίδιας περιοχής. Σε χειρόγραφο
του 17ου αιώνα από τη Μονή Εικοσι-
φοίνισσας στο Παγγαίο, που μελέτησε
και δημοσίευσε ο πανεπιστημιακός κα-
θηγητής Βασίλης Άτσαλος, αναφέρε-
ται το όνομα "Εμπώριανη", κοντά στα
ονόματα "Δοξάτου" και "Μποσινός"
(σ.σ. Καλαμώνας) στο φύλλο 74, ενώ
στο φύλλο 77ν γίνεται λόγος για την
"μπόριανη". Εφόσον βέβαια μπορούμε
να αποκλείσουμε το ενδεχόμενο πως
υπάρχει και άλλος τόπος στην περιοχή
με την ίδια ονομασία, πρόκειται μάλ-
λον για τις παλαιότερες γνωστές ανα-
φορές στο -άλλοτε τουρκικό- χωριό
μας και με μεγαλύτερη ασφάλεια μπο-
ρούμε να γράφουμε πως η τουρκική
ονομασία του χωριού, από τον 17ο αιώνα
τουλάχιστο, ήταν "Μπόριανί" (ή
Μπόριανη αν προτιμάτε). Δυστυχώς
δεν γνωρίζω το περιεχόμενο του απο-
σπάσματος στο χειρόγραφο, για ποιο
λόγο, δηλαδή, γίνεται η παραπάνω
αναφορά στο χωριό¹.

Πραγματοποιώντας ένα άλμα στο
χρόνο και γυρίζοντας στις αρχές του
αιώνα που φεύγει, όταν το χωριό μας
ήταν ακόμη μουσουλμανικό, βρίσκουμε
ενδιαφέροντα στοιχεία για τον πληθυ-
σμό του. Ο Χαλκιόπουλος, αξιοποιώ-
ντας στοιχεία από τουρκική απογραφή
του 1905 για την περιφέρεια (το βλαέ-
τι) της Θεσσαλονίκης, αναφέρει στο
έργο του για τη Μακεδονία πως 705
άτομα ζουν στην "Μπόριανί" της
επαρχίας (του καζά) της Δράμας². Σε
στατιστική του ελληνικού στρατού γί-
νεται λόγος για 700 μουσουλμάνους
και 40 Έλληνες πρόσφυγες στο χωριό
μας πριν από τον πρώτο βαλκανικό πό-

λεμο του 1912³.

Στην πρώτη απόπειρα επίσημης
απογραφής του πληθυσμού στα εδάφη
που απελευθερώθηκαν από τον ελληνι-
κό στρατό με τους βαλκανικούς πολέ-
μους, αναφέρεται πως στο χωριό
"Μπόριανη", το 1913, ζούσαν 583
άτομα, 294 γυναίκες και 289 άνδρες,
χωρίς να διευκρινίζεται αν πρόκειται
μόνο για μουσουλμάνους⁴. Σύμφωνα
όμως με τους πίνακες της επιπλεκτικής
υπηρεσίας στρατού, τον Αύγουστο του
1915, βρέθηκαν στο χωριό μας 500
μουσουλμάνοι γηγενείς, 200 μουσουλ-
μάνοι πρόσφυγες άγνωστης προέλευ-
σης, 40 Έλληνες κάτοικοι πριν από το
1912 και 387 Έλληνες πρόσφυγες, συ-
νοιλικά 468 άνδρες και 459 γυναίκες.
Συγκρίνοντας τα στοιχεία, είναι φανε-
ρό πως σημειώθηκε μετακίνηση μου-
σουλμανικού πληθυσμού από το χωριό
προς την Ανατολή, κατά τη διάρκεια
των βαλκανικών πολέμων, εξαιτίας της
αβεβαιότητας των μουσουλμάνων κα-
τοίκων και του φόβου τους κυρίως από
τη στάση των βουλγαρικών κατοχικών
δυνάμεων.

Εξαιρετικά ενδιαφέρουσα είναι η
πληροφορία πως οι ελληνικές αρχές
από το 1913, δείχνοντας σεβασμό στις
συνήθειες του τόπου και στη μουσουλ-
μανική πλειοψηφία του χωριού, έδω-
σαν τη θέση του κοινοτάρχη, του "μου-
χτάρη", στο μουσουλμάνο Μεμέτ
Οσμάν. Μάλιστα ο μισθός του ανέρχε-
ται σε 414 δραχμές, σύμφωνα με έγ-
γραφο που βρίσκεται σε αρχείο της
Θεσσαλονίκης⁵. Δεν ήταν όμως και ο
μοναδικός μουσουλμάνος που ανέλαβε
τη διοίκηση στην περιοχή του. Σε πολ-
λά χωριά της Δράμας όπου οι μου-
σουλμάνοι ήταν η συντριπτική πλειο-
ψηφία του πληθυσμού, ο πρόεδρος, ο
"μουχτάρης", δεν ήταν χριστιανός.
Άλλωστε, όπως είναι γνωστό από τις
πηγές, νομάρχης Δράμας - πιθανόν ο
πρώτος στην ιστορία της ελληνικής πό-
λης - τοποθετήθηκε ο Αλή - Βέη Ναηπ-
ζαδές(;), Τουρκοκρητικός στην καταγω-
γή και πρώην νομάρχης Χανίων⁶.

Η σύνθεση του πληθυσμού της πε-
ριοχής αλλάζει ουσιαστικά με τις μεγά-
λες μετακινήσεις των προσφύγων την
περίοδο 1920-1924. Η ανταλλαγή των
μουσουλμάνων και των βουλγαρικής
συνείδησης κατοίκων με τους Έλληνες
πρόσφυγες της Μικράς Ασίας και της
Βουλγαρίας αποτελεί τόσο σημαντική
μεταβολή για το νομό της Δράμας όσο
ήταν και η ένταξη της περιοχής στα δι-
οικητικά όρια του ελληνικού κράτους.
Στο χωριό μας, σύμφωνα με τα επίση-
μα στοιχεία, εγκαταστάθηκαν 805

Οικογένεια Παναγιώτη Σπυριδάκη

Έλληνες πρόσφυγες, 422 γυναίκες και 383 άντρες, μέχρι τον Απρίλιο του 1923, χωρίς να διευκρινίζεται αν πρόκειται για το σύνολο των ανθρώπων προσφυγικής καταγωγής, που είχαν φτάσει στη νέα τους πατρίδα μέχρι εκείνη τη χρονική στιγμή τόσο από την Ανατολή όσο και από τη Βουλγαρία. Τα αντίστοιχα στοιχεία για τα Κύρια, σε όλους τους τότε "Μαχαλάδες", αναφέρονται σε 1124 πρόσφυγες, για το Δοξάτο σε 747 και για το Κεφαλάρι σε 164 άτομα⁷.

Το κύμα των Ελλήνων προσφύγων θα συνεχιστεί και τους επόμενους μήνες, ενώ οι μουσουλμάνοι της Δράμας παρέμεναν στα σπίτια τους αφού δεν ασκούνταν σε βάρος τους βία ανάλογη με εκείνη των Τούρκων στην Ανατολή. Οι μουσουλμάνοι της περιοχής, αφού μάζεψαν τον καπνό για τη σοδιά του 1923, έφυγαν οι περισσότεροι μεταξύ Ιανουαρίου και Μαΐου του 1924, εξαντλώντας τα σχετικά περιθώρια που έδινε ειδική συμφωνία ανάμεσα στην Ελλάδα και στην Τουρκία για την ανταλλαγή των πληθυσμών στα "σαντζάκι" της Δράμας και την Κρήτη⁸.

Ίσως σε μια επόμενη ευκαιρία να
έχουμε περισσότερα στοιχεία για την
ενδιαφέρουσα συνύπαρξη μουσουλμά-
νων κατοίκων και Ελλήνων προσφύ-
γων στο χωριό μας το διάστημα τέλη
1922 - αρχές 1924. Πώς άραγε αντιμε-
τέπισαν οι απελπισμένοι από τις συνέ-
πειες του ξεριζωμού παππούδες μας

τους φοβισμένους από την "πλημμυρί-
δα" των προσφύγων μουσουλμάνους;
Σε πείσμα εκείνων που μας καλούν να
ξεχάσουμε την ιστορία μας, εμείς θα
συνεχίσουμε να ψάχνουμε...

1. B. Αταλός "Ανέκδοτο σμείωμα για τον κτή-
τορα της Μονής της Παναγίας της Αχειροποιήτου
του Παγγαίου: το πρόβλημα της υποφορής παρου-
σίας του οσίου Γερμανού, της αρχαιότητας της μο-
νής και των σχέσεων της με τη Μακεδονική δινα-
στεία", Πρακτικά β' επιτημονικής συνάντησης "Η
Δράμα και η περιοχή της. Ιστορία και Πολιτισμός",
Δράμα 18-22 Μαΐου 1994, τ.1, Δράμα 1998, σ. 234.

2. ΑΘ. Χαλκιόπουλος, Η Μακεδονία. Εθνολογι-
κή στατιστική των βλαστών Θεσσαλονίκης και Μο-
ναστηρίου, Αθήνα 1910, σ. 67.

3. Επιτελική Υπηρεσία Στρατού, Στατιστικοί πίνακες του πληθυσμού κατ' εθνικότητας των νο-
μών Σερρών και Δράμας, Αθήνα 1919.

4. Υπουργείον Εθνικής Οικονομίας/Διεύθυνσης
Στατιστικής, Αποβίλμησης των κατοίκων των νέων
Επαρχιών της Ελλάδος τον έτον του 1913, εν Αθήναις
1913, σ. 51.

5. I.A.M., Γ.Δ.Μ., ΦΑΚ 12, σ. 44.

6. Γ. Δημακόπουλος, "Η διοικητική οργάνωσης
των καταληφθέντων εδαφών (1912-1914). Γενική
επιπληπτησης", πρακτικά συμποσίου "Η Ελλάδα των
Βαλκανικών Πολέμων 1910-1914", Αθήνα 1993,
(ανάτιπο), σ. 222.

7. Υπουργείον Υγεινής, Προνοίας και Αντιλ-
φων / Τμήμα Στατιστικής, Αποβίλμησης προσφύγων,
ενεργηθέσια κατ' Απρίλιον 1923, εν Αθήναις 1923,
σ. 9.

8. Ladas, The exchange of minorities. Bulgaria,
Greece and Turkey (Η ανταλλαγή των μειονοτήτων.
Βουλγαρία, Ελλάδα και Τουρκία), New York 1932,
p. 425-427.

ΕΙΡΜΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΤΣΑΚΑ
ΒΙΒΛΙΑ - ΚΑΡΤΕΣ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
*
Γ. ΖΕΡΒΟΥ 6 (στοά) ΔΡΑΜΑ
ΤΗΛ. & FAX 22.667

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
Ο Μπέμπης
ΤΕΛΛΙΔΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ
Α.Γ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΡΑΜΑΣ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ (0521) 66.420, οικίας 66.508
Κ.Τ. 093 / 468052

Το καλύτερο Δώρο
Χαρείστε στους συγγενείς, φίλους
και στον εαυτό σας

Το πορτραίτο τους και

Τα Σχολεία του Χωριού μας

1ο Δημοτικό Σχολείο

επιμέλεια: Αναστασία Τουμαντζίδη, δασκάλα

27.10.1999: Πραγματοποιήθηκε η γιορτή της Σημαίας στο σχολείο με ποιήματα και τραγούδια από τους μικρούς μαθητές. Μίλησε η δασκάλα κ. Τομπαΐδη Δόμνα.

28.10.1999: Το σχολείο μας συμμετείχε στις γιορταστικές εκδηλώσεις που οργάνωσε ο Δήμος Δοξάτου για την εθνική μας επέτειο.

17.11.1999: Πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη γιορτή του Πολυτεχνείου με κατάθεση λουλουδιών στο "Ηρώο" με ποιήματα και τραγούδια. Στους μαθητές του σχολείου μας μίλησε για το ιστορικό της ημέρας η δασκάλα κ. Κων/νιά Σαρίδου.

20-21.11.1999: Στο εθνικό καλυμβητήριο Ν. Σερρών πραγματοποιήθηκαν κολυμβητικοί αγώνες (τα "ΟΙΚΟΝΟΜΕΙΑ '99..."). Μεταξύ των ομάδων έλαβε μέρος και ο κολυμβητικός όμιλος Ν. Δράμας (ΚΟΔ) όπου συμμετείχε η Δόμνα Γκαμότσου, μαθήτρια του 1ου σχολείου, και διακρίθηκε στα εξής αγωνίσματα: 1η θέση στα 50μ. ύππιο, 2η θέση στα 100 μ. ύππιο, 1η θέση στα 4X50 μ. μεικτή. Το διδακτικό προσωπικό και οι μαθητές του σχολείου συγχαίρουν την Δόμνα Γκαμότσου για τις επιδόσεις της και της εύχονται πάντα επιτυχίες.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

1. Ο Διευθυντής και το διδακτικό προσωπικό του 6/θημ. σχολείο ευχαριστούμε θερμά το κοινωφελές ίδρυμα "ΧΑΡΙΛΑΟΥ Κ. ΚΕΡΑΜΕΩΣ" για την δωρεά προσφορά του βιβλίου "Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΟ Ν. ΔΡΑΜΑΣ 1914-1999" του Χ. Μ. Παπάζογλου, με σκοπό τον εμπλουτισμό της σχολικής βιβλιοθήκης.

2. Ο Διευθυντής και το διδακτικό προσωπικό ευχαριστούμε το Δ.Σ. Συλλόγου γονέων και κηδεμόνων για την προσφορά προς το σχολείο δύο (2) ραδιοκασετοφώνων και ενός (1) CD, αλλά και για την εν γένει οικονομική υποστήριξη του σχολείου.

Επιστολή του κ. Διευθυντή

Από τη διεύθυνση του Σχολείου λάβαμε και δημοσιεύουμε την παρακάτω επιστολή:

"Στο προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας "ΒΟΪΡΑΝΗ" η συνάδελφος του σχολείου μας κ. Τουμαντζίδη Αναστασία αναφέρθηκε συνοπτικά στα χρόνια και άλυτα διδακτηριακά προβλήματα και στα προβλήματα του περιβάλλοντα χώρου του 1ου σχολείου. Ισως κάποιοι σκέφτηκαν ότι το κείμενο έκρυψε κάποιες σκοπιμότητες. Θα ήθελα να κάνω μια απαραίτητη διευκόλυνση, σύντομα και όσο ο πολύτιμος χώρος του φύλλου επιτρέπει.

Καμιά μα καμιά απολύτως σκοπιμότητα και πρόθεση δεν

υπήρχε και σίγουρα δεν ήταν στις προθέσεις μας να θίξουμε, να προσβάλουμε, να εκθέσουμε κάποιους ανθρώπους ή φορείς και πολύ περισσότερο δεν ήταν στις προθέσεις μας να θίξουμε τον πρόεδρο του τοπικού συμβούλιου κ. Αριστοτέλη Παπαδόπουλο, που ανέλαβε τα καθήκοντά του προ ολίγων μολις μηνών.

Απλώς επισημάναμε και προβάλλαμε μέσω της εφημερίδας μια απαράδεκτη κατάσταση που επικρατεί στον περιβάλλοντα χώρο και στο διδακτήριο του 1ου Δημοτικού Σχολείου εδώ και πολλά χρόνια και η οποία δεν μας τιμά ιδιαίτερα ούτε σαν εκπαιδευτική κοινότητα ούτε σαν τοπική αυτοδιοίκηση ούτε και σαν τοπική κοινωνία. Νομίζω πως αξίζει καλύτερη τύχη σε ένα ιστορικό κτίριο που αποτελεί το κοσμήμα αλλά και τον καθόριτη ταυτόχρονο του χωριού μας. Αντή η κατάσταση μας προσβάλλει όλους.

Το ιστορικό αυτό κτήριο, που είναι ο πνευματικός φάρος του χωριού και σκορπίζει το φως της γνώσης και φτιάχνει, διαπιδαγωγεί και διαπλάθει τους αυριανούς πολίτες και την αυριανή κοινωνία, θα πρέπει να είναι ένας χώρος αισθητικά αναβαθμισμένος, όμορφος, χαρούμενος, υγειενός και ασφαλής.

Ένας χώρος που να προσελκύει το μαθητή και να τον εμπνέει για μάθηση, για παιχνίδι και για δημιουργική απασχόληση.

Το σχολείο θα πρέπει να διαθέτει όλους τους απαραίτητους και κατάλληλους χώρους για μάθηση και για άλληστη άσκηση και του πνεύματος και του σώματος και μάλιστα σε άριστη κατάσταση ώστε να είναι σε θέση να καλλιεργείται αποτελεσματικά τις πνευματικές και σωματικές δυνάμεις του παιδιού, να καλλιεργείται ακόμη και κάποιες ιδιαίτερες ικανότητες και δεξιότητες των μαθητών. Τότε μόνο θα μπορούμε να πούμε ότι το σχολείο κάνει σωστά και αποτελεσματικά τη δουλειά του και εφοδίαζει και εξοπλίζει το μαθητή με όλα εκείνα τα όπλα που του είναι απαραίτητα για τη ζωή.

Σίγουρα λοιπόν η σημερινή απαράδεκτη εικόνα του σχολείου δεν μας τιμά ιδιαίτερα και δεν τιμά ιδιαίτερα τους κατόκους του Αγίου Αθανασίου που στην συντοπική τους πλειοψηφία είναι άνθρωποι δραστήριοι, εργατικοί, δημιουργικοί και πρωταντός περηφάνων.

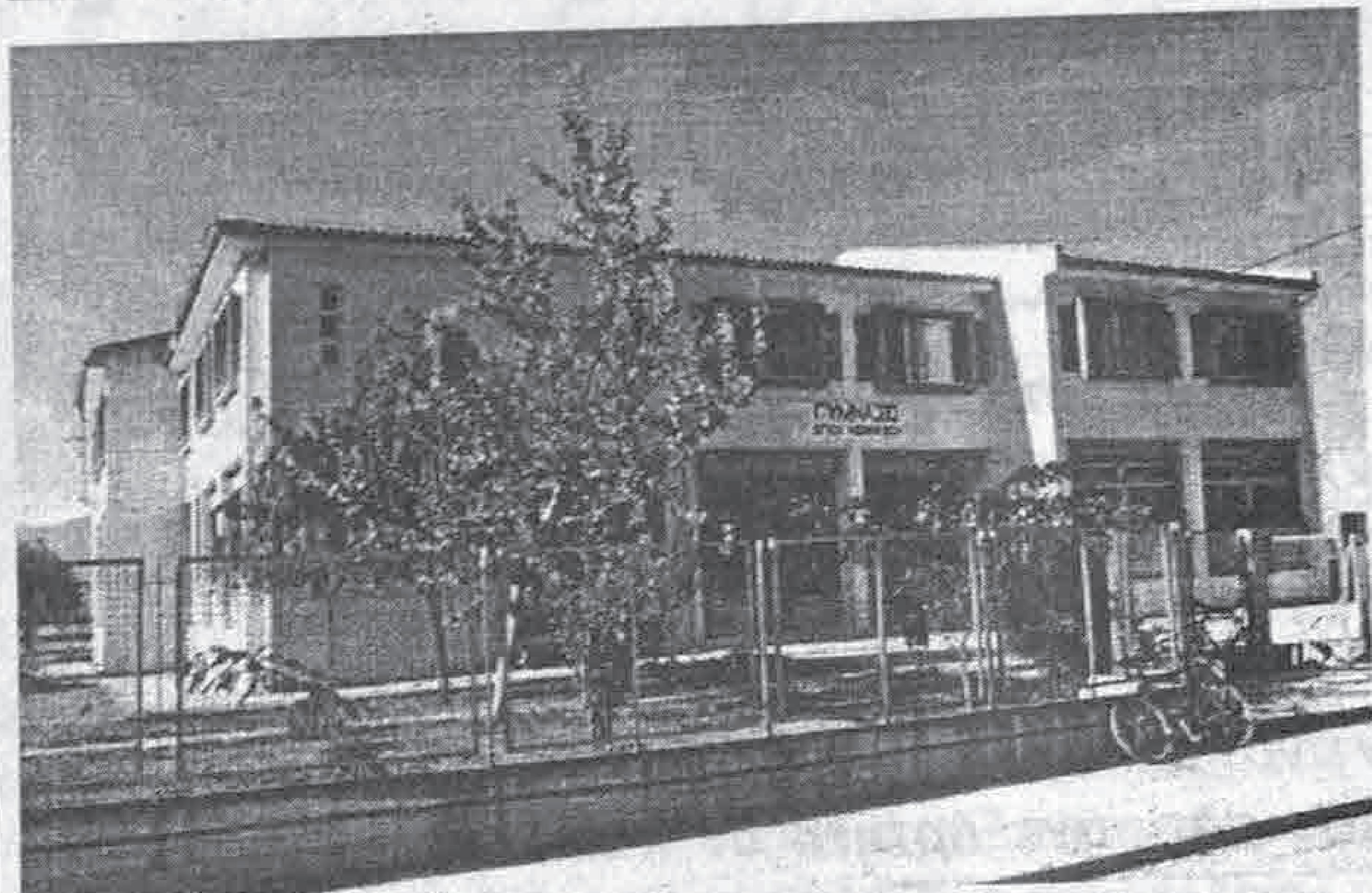
Επιλογικά λοιπόν και για να επανέλθουμε στο θέμα μας, προβάλλαμε δια της "ΒΟΪΡΑΝΗΣ" συνοπτικά τα προβλήματα του σχολείου μας με σκοπό όχι να αποδώσουμε ευθύνες αλλά για ενιαίαθητο ποιήσουμε όλους και κυρίως τους αυριόδιους και εμπλεκόμενους φορείς απέναντι σ' αυτά τα υπαρκτά προβλήματα ώστε ο καθένας ν' αναλάβει τις ευθύνες και με πραγματικό ενδιαφέρον και διάθεση να προσπαθήσει, στο μέτρο των δυνατοτήτων του, για την επίλυσή τους.

Με την ευκαιρία λοιπόν κάνω έκκληση προς κάθε αρωματικό, τοπική αυτοδιοίκηση, νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, τοπική κοινωνία να δουν τα προβλήματα αυτά στις πραγματικές τους διάστασες και ο καθένας ας φροντίσει ή τουλάχιστον ας προσπαθήσει για την επίλυσή τους. Νομίζω ότι αξίζει και ο κόπος και η κάθε οικονομική βοήθεια να λύσουμε αυτά τα προβλήματα για να κρατήσουμε ζωντανή μια ιστορική μνήμη του χωριού μας, ώστε αυτός ο πνευματικός φάρος να συνεχίσει να "ΦΩΤΙΖΕΙ".

Ευχαριστώ τη Διεύθυνση της εφημερίδας για τη φιλοξενία.

2ο Δημοτικό Σχολείο

επιμέλεια: Χρήστος Μπαρούδης, δασκάλα

Ο Σύλλογος διδασκόντων του σχολείου μας, ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων και οι μαθητές ευχαριστούν θερμά τον συγχωριανό μας κ. Γρηγόρη Σπυριδάκη (μηχανολόγο), για την προσφορά μιας μηχανής που μετατρέπει την αιολική ενέργεια σε ηλεκτρική. Πρέπει να σημειωθεί ότι είναι η δεύτερη φορά που ο κ. Σπυριδάκης δωρίζει κατασκευή η οποία θα χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες των μαθημάτων του αναλυτικού προγράμματος. Για άλλη μια φορά τον ευχαριστούμε θερμά και ευχόμαστε η πράξη του νάβρει μιμητές.

27.10.1999: Πραγματοποιήθηκε στο σχολείο μας η γιορτή της Σημαίας και η επέτειος της 28ης Οκτωβρίου 1940. Μίλησε ο κ. Αγγέλου Ιωάννης και ακολούθως οι μαθητές του σχολείου μας είπαν ποιήματα και τραγούδια.

9.11.1999: Έγινε από τους μαθητές και το διδακτικό προσωπικό άσκηση αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης (σεισμού), σύμφωνα με το μνημόνιο που συντάξαμε σε ειδική συνεδρίαση του συλλόγου διδασκόντων στις 21.10.99.

11.11.1999: Παραλήφθηκαν μουσικά όργανα που δώρισε ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων. Συγκεκριμένα μας δώρισαν ένα αρμόνιο και πολλά μικρά όργανα, όπως τύμπανα, ξυλόφωνα κλπ. Οι μαθητές μας ενθουσιάστηκαν απ' αυτή τη δωρεά. Η μουσικός, ο Σύλλογος Διδασκόντων και οι μαθητές του σχολείου μας ευχαριστούν θερμά τον Σύλλογο Γονέων & Κηδεμόνων.

14.11.99: Πραγματοποιήθηκε συγκέντρωση γονέων. Σ' αυτούς μίλησε η κ. Αναστασιάδου Κων/νιά διαιτολόγος. Θέμα ήταν η διατροφή των παιδιών.

16.11.99: Η δασκάλα της Α' τάξης προσκάλεσε τους γονείς των παιδιών της τάξης της και συνεργάσθηκε μαζί τους σε θέματα που απασχολούν τα παιδιά τους.

17.11.99: Επέτειος της εξέγερσης του Πολυτεχνείου. Οι μαθητές της Ε' και της ΣΤ' τάξης οργάνωσαν παρουσίαση στους υπόλοιπους μαθητές ένα πρόγραμμα αφιερωμένο στην εξέγερση.

16.12.99: οι μαθητές της Ε' και της ΣΤ' τάξης (και οι αντίστοιχοι του 1ου Δημ. σχολείου) πραγματοποίησαν εκπ/κη επίσκεψη στο χωριό Αγορά, στο αποστακτήριο του συγχωριανού μας κ. Κυριάκου Φωτιάδη για να παρακολουθήσουν πως παράγεται με απόσταξη το παραδοσιακό τσίπουρο. Οι μαθητές είχαν την ευκαιρία ν' ακούσουν από τον κ. Φωτιάδη πώς γίνεται το παραδοσιακό τσίπουρο, αλλά και να παρακολουθήσουν την όλη διαδικασία. Ευχαριστούμε θερμά ο Σύλλογος Διδασκόντων και οι μαθητές τον κ. Φωτιάδη τόσο για την εμπεριστατωμένη ενημέρωση, όσο και για την άφογη φιλοξενία (προσφέρθηκε στους συνοδούς δασκάλους καφές και τσίπουρο και στα παιδιά από ένα ποτήρι πορτοκαλάδα).

Η εν

Χριστούγεννα της Παράδοσης - Ήθη και Έθιμα απ' τις αξέχαστες πατρίδες του Πόντου και της Θράκης

Ποντιακά πρωτοχρονιάτικα έθιμα και η σχέση τους με τα αρχαιοελληνικά

του κ. Γ. Κ. Χατζόπουλου

Με το σημερινό μας άρθρο θα ιππεύσουμε τον Πήγασο της μνήμης για να μεταφερθούμε στα μυρωμένα και αγιασμένα εκείνα χώματα της Ανατολής ξεδιπλώνοντας πορεία εβδομήντα επτά χρόνων.

Nai! εβδομήντα επτά ολάκεροι χρόνοι διάβηκαν από τότε. Κι ο νους της αδικοξεριζωμένης γενιάς θυμάται την πατρική γη, την Ελληνική μέχρι το μεδούλι της. Το μαρτυρούν τα μνημεία της Τέχνης, τα φανερά και τα καταχωνιασμένα στα σπλάχνα της Μικρασιατικής γης. Δε θυσιάζουμε στον βωμό του σωβινισμού, μα ούτε και του ιμπεριαλισμού. Απλά πίκρα και παράπονο εκφράζουμε αντάμα με το αιώνιο ανάθεμα σ' εκείνους που στάθηκαν η αιτία, ώστε η Μικρασιατική γη να μεταβληθεί σε απόμακρο και ουτοπιστικό όνειρο.

Τούτες οι σκέψεις γυρωκλώθουν τούτες τις μέρες στο νου των Ποντίων κι αναθυμούνται νοσταλγικά όσα σαν χθες το βράδυ μα και σήμερα το πρωί κι όλη τη μέρα μέχρι την ώρα του Εσπερινού έκαναν με αληθινή ιεροτελεστία και προσοχή περίσσια. Ας σταθούμε και εμείς λοιπόν σήμερα νοερά στο διήμερο της παραμονής της Πρωτοχρονιάς και της ίδιας της Αρχιχρονιάς με οδηγό τον πάντα Πόντιο από τους λίγους απομάχους της ζωής που δεν ήρθε ακόμη γι' αυτόν η σειρά για το αιώνιο ταξίδι.

Καθάριος ο νους του αναθυμάται και με βλέμμα απλανές αφηγείται ζηλευτά: "Κάθε χρόνο, το βράδυ της Πρωτοχρονιάς, λίγο, πριν από τις δώδεκα, προτού δηλαδή γυρίσει ο χρόνος, κάποιος από τη φαμίλια, κυρίως ο νεότερος, πήγαινε για το καλάντισμα της βρύσης. Εκείνη την ώρα η βρύση της γειτονιάς όπως και όλες οι βρύσες του χωριού μα κι όλου του κόσμου, αλλά και τα δέντρα κοιμόντανε. Κι έπερπετε να τη βρει κοιμισμένη. Το θεωρούσανε ευτυχές γεγονός. Ο νέος κουβαλούσε μαζί του βούτυρο, πίτες (πισία), σιτάρι σπασμένο (κορκότα), ψωμί και αλάτι. Με το βούτυρο άλειφε γύρω γύρω τη βρύση. Το σιτάρι, το αλάτι, τις πίτες κι ένα μέρος από το ψωμί τα άφηνε στη βρύση. Το υπόλοιπο μέρος του ψωμιού το έβρεχε με το νερό της βρύσης και το έφερνε στο σπίτι για να το δώσουν στα ζώα του στάβλου. Ήταν καλό να καλαντίζονται τα κατοικίδια ζώα κάθε Πρωτοχρονιά. Στη βρύση τραγουδούσε και το ακόλουθο συντομότατο τραγούδι που ήταν κι

ευχή που συμπύκνωνε όλες τις προσδοκίες της καινούργιας χρονιάς:

"Κάλαντα και καλός καιρός πάντα το χρόνον".

Αν ο επισκέπτης ήταν τυχερός, έβρισκε τη βρύση κοιμισμένη. Τότε έβαζε το σκεύος του κάτω από τον κρουνό και περίμενε αμίλητος. Αν είχε την υπομονή να μη μιλήσει, τότε το σκεύος γέμιζε λίρες που τρέχανε από τον κρουνό. Αν όμως δεν μπορούσε να κάμει υπομονή, τότε το σκεύος γέμιζε κάρβουνα. Το καινούργιο νερό το έφερναν στο σπίτι. Άδειαζαν το παλιό από όλα τα σκεύη και τα γέμιζαν με το καινούργιο.

Με το καινούργιο νερό έπερπετε να πλυνθεί όλη η οικογένεια. Οι γυναίκες έκοβαν τα μαλλιά τους λίγο, ενώ παράλληλα τραγουδούσαν το πιο πάνω δίστιχο.

Μόλις ξημέρωνε η πρώτη του έτους, φρόντιζαν να βάλουν στο σπίτι μικρό παιδί, κατά προτίμηση αγόρι, για να τους κάνει ποδαρικό. Αν τούτο δεν ήταν δυνατό, τότε έψαχναν για μαύρο σκυλί, που το περιέφεραν στη συνέχεια σ' όλο το σπίτι. Σκοπός της ενέργειας αυτής ήταν ν' αποφύγουν το κακό, το γρουσούζικο ποδαρικό. Την ημέρα εκείνη απέφευγαν τις επισκέψεις στα σπίτια. Ακόμη απέφευγαν να δίνουν και χρήματα. Επιδιώκανε όμως να πάρουν, αν τα καταφέρνανε.

Αλλοίμονο, αν έμπαινε κανείς στο σπίτι με κακό ποδαρικό. Αρρώστιες, δυστυχίες, σιτοδειαί κι άλλα κακά θα εύρισκαν το σπίτι τη χρονιά εκείνη. Από όσα πιο πάνω γράφηκαν γίνεται φανερό πόση σημασία έδιναν στην Πρωτοχρονιά οι Πόντιοι.

Ασφαλώς το έθιμο οφείλει την ύπαρξή του στην παγανιστική αντίληψη της προσφοράς αναίμακτης θυσίας στη θεότητα της βρύσης για εξευμενισμό της, ώστε να προσφέρει αβίαστα το νερό της, που είναι τόσο ευεργετικό για την ύπαρξη της ανθρώπινης ζωής. Όμως η αντίληψη αυτή λησμονήθηκε στην ουσία της. Το νερό αυτό, το απαραίτητο στοιχείο της ζωής, που απαλλάσσει το ανθρώπινο σώμα από τη ρυπαρότητα, αποκτά τώρα πια τη δύναμη να καθαρίσει και τη ρυπαρότητα της ψυχής. Αυτή τη συμβολική σημασία έχει το νίψιμο των μελών της οικογενείας με το νέο νερό.

Άξια ιδιαιτέρας προσοχής και μελέτης είναι και η σημασία που απέδιδαν στο ποδαρικό. Η αρχή της χρονιάς, όπως και κάθε αρχή οποιασδήποτε εργασίας, συγκεντρώνει όλο το ενδιαφέρον του ανθρώπου του λαού. Μεγάλη λοιπόν πρέπει να είναι η

Ποντιακή προσφυγική οικογένεια

φροντίδα, ώστε αυτή η αρχή από την οποία θα εξαρτηθεί η πορεία δώδεκα ολόκληρων μηνών να τηρηθεί αμόλυντη από την επίδραση κάθε κακού δαιμόνα ή φορέα δαιμόνα. Εδώ αξίζει να εξετάσουμε την αντίληψη των Ποντίων για το ποιος πρέπει να κάμει το ποδαρικό, ώστε να πάει καλά η καινούργια χρονιά.

Είδαμε πιο πάνω ότι από την παραμονή ακόμη φρόντιζαν για το ποδαρικό της άλλης ημέρας. Έτσι έπερπετε να βρουν μικρό παιδί, κατά προτίμηση αγόρι, για να τους κάμει ποδαρικό ή, κι αν τούτο δεν ήταν εύκολο, καταφεύγανε στηναναζήτηση σκύλου, μαύρου χρώματος. Ας δούμε λοιπόν για πιο λόγο αυτή η προτίμηση. Προτιμούσαν το μικρό παιδί, γιατί τούτο ήταν αγόν, αφού δεν είχε ακόμη προλάβει να διαπράξει σοβαρά αμαρτήματα που θα είχαν δυσμενέστατες επιδράσεις στη ζωή τους για ολόκληρη την καινούργια χρονιά. Έτσι εξηγείται γιατί αποφέυγαν το ποδαρικό των μεγάλων που, όσο καλοί κι αν ήταν, θα είχαν διαπράξει κάποιο αμάρτημα, που θα ήταν ικανό να επιφέρει αναστάτωση στην ομαλή και ήρεμη ζωή τους. Εύλογη και η προτίμησή τους σε αγόρια, αφού τα κορίτσια δεν έπαιναν να είναι απόγονοι εκείνης που διέπραξε το μεγαλύτερο αμάρτημα των αιώνων, της Εύας. Άλλα και πέρα από αυτό συνηγορούσε σ' αυτή τους την προτίμηση και η αντίληψη για υποδεέστερη θέση της γυναίκας απέναντι στον άνδρα, αφού η πατριαρχική νοοτροπία εξακολουθούσε να πλανάται κυρίαρχη για πολλές εκατονταετρίδες. Και γεννιέται το ερώτημα. Γιατί η προτίμηση στο μαύρο σκυλί. Είναι πανάρχαια Ελληνική αντίληψη η ομοιοπαθητική μαγεία: "Η ομοιοπαθητική μαγεία είναι το προχειρότερο μέσο στον λαϊκό άνθρωπο για να επιδιώξει ό, τι ποθεί. Σαν το μικρό παιδί ρίχνει κάπου τεχνητή βροχή για να προκαλέσει την ουράνια (περπερούνες).

Δένει κάπου μια κούκλα για να δεσμευτεί πραγματικά ο εχθρός του. Πιάνει το χέρι ενός πλουσίου για να πλουτίσει και ο ίδιος".

Εξετάσαμε σε αδρές γραμμές μερικά από τα ποντιακά πρωτοχρονιάτικα έθιμα που αποτελούν συνέχεια των αρχαίων Ελληνικών εθίμων, πράγμα που αποδεικνύει πως ο Ελληνισμός του Πόντου, παρά τη διαβίωσή του κάτω από τη στυγή τουρκική καταπίεση για πεντακόσια περίπου χρόνια, διατήρησε ως κόρη οφθαλμού απόφιο τον Ελληνισμό του.

Καφετερία

"ΟΑΣΙΣ"

ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ ΑΝΘΙΜΟΣ

ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

ΤΗΛ. 0521 / 67.019

Έπιπλα κουζίνας

Παιδικά, Ντουλάπες, Καμαρόπορτες

ΒΑΓΚΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

ΤΗΛ. (0521) 69191, οικίας 68.341

ΟΥΖΕΡΙ - ΣΝΑΚ ΜΠΑΡ

ΒΟΪΡΑΝΗ

Αν σας ενδιαφέρει το καλό φαγητό,
σε συνδυασμό με την άφογη εξυπηρέτηση,
ελάτε σε μας.

ΣΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ

ΑΦΟΙ ΤΑΚΤΣΙΔΗ

ΑΝΟΙΧΤΑ ΟΛΗ ΜΕΡΑ - ΤΗΛ. παραγγελιών 68.690

Χριστούγεννα της Παράδοσης - Ήθη και Έθιμα απ' τις αξέχαστες πατρίδες του Πόντου και της Θράκης

Χριστουγεννιάτικα Κάλαντα και έθιμα της Θράκης

από τον Κων/νο Κυριαζή-Κηπουρό,
πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου

Κατά την περίοδο του δωδεκανέμερου, που αρχίζει από την παραμονή των Χριστουγέννων και φθάνει μέχρι και τα Θεοφάνεια στη Θράκη, όπως και σ' όλη την Ελλάδα, τηρούνταν με ευλάβεια ορισμένα έθιμα, που προσέδιδαν ένα ξεχωριστό χρώμα στις άγιες τούτες μέρες, και συμβόλιζαν την αναγέννηση της ελπίδας για ένα καλύτερο κόσμο.

Τα έθιμα αυτά λέγεται ότι είχαν την καταγωγή τους από τα "Σατουρνάλια" των Ελληνορωμαϊκών χρόνων ή τις "Καλάνδες" των πρώτων βυζαντινών ενώ άλλες εκδηλώσεις, όπως οι μεταμφιέσεις, λέγεται ότι αποτελούσαν συνέχεια των διονυσιακών γιορτών.

Κατά την περίοδο αυτή, σύμφωνα με τις παραδόσεις, κυριαρχούσαν στη γη οι καλλικάτζαροι, δαιμόνια και "ζούζουλα" της λαϊκής μυθοπλασίας τους οποίους οι άνθρωποι φαντάζονταν με πολλές μορφές, είτε ως μικρόσωμα είτε ως μεγαλόσωμα τέρατα μαύρα και άραχνα, τριχωτά με πόδια και κεφάλι τράγου, ή άλλων ζώων, με μάτια κόκκινα και χέρια μαϊμούς και πίστευαν ότι έρχονταν στη γη ειδικά αυτές τις μέρες για να πειράξουν τους ανθρώπους.

ΚΑΛΑΝΤΑ

Και στη Θράκη τηρούνταν το γνωστό ανά το πανελλήνιο έθιμο με τα κάλαντα των Χριστουγέννων, της Πρωτοχρονιάς και των Φώτων, τα οποία ξεχώριζαν για την πρωτοτυπία και την πηγαία λυρικότητά τους. Και θα πρέπει να σημειώσουμε κάτι ξεχωριστό που είχαν οι θρακιώτες, αφού κάθε περιοχή είχε την δική της παραλλαγή και έλεγαν κάλαντα για όλους και για όλα. Για τον Χριστό, την Παναγία, τον αφέντη και την κυρά του σπιτιού, για το ανύπαντρο κοράσιο, την αραβωνιασμένη, για τον μοναχογιό, για τους νιόπαντρους. Πολλές και ανυπέρβλητους κάλλους είναι οι παραλλαγές που ακούγονται στα χριστουγεννιάτικα κάλαντα. Είναι πραγματικά αξιοθαύμαστο πως οι μελωδικές γραμμές κινούνται και παραλλάσσονται μ' έναν υπέροχο τρόπο, δίχως να ξεμακραίνουν από το βασικό μελωδικό ύφος, διατηρώντας σε κάθε τραγούδι την μοναδικότητα και την αυτοτέλεια του.

Ενα άλλο άξιο λόγου χαρακτηριστικό τους είναι ότι εκτελούνται από δύο ομάδες καλαντιστών που η μια συμπληρώνει ή απαντάει στην άλλη. Οι στίχοι τους αποτελούν επίσης ένα σπάνιο δείγμα υψηλού επιπέδου ποιητικής γραφής που εντάσσεται αρμονικά μαζί με την μουσική στο γιορταστικό τελετουργικό πλαίσιο του δωδεκανέμερου. Να ορισμένοι πανέμορφοι στίχοι από τα κάλαντα που έλεγαν στο σπίτι

που είχε κόρη.

"κυρά μ' τη θυγατέρα σου, κυρά μ' την ακριβή σου, γραμματικός τη ζήτησε και φάλτης θα την πάρει, κι εκείνος ο γραμματικός πολλά φλουριά θα φέρει, τ' άστρα πρόβατα και το φεγγάρι προίκα και τον καθάριο ουρανό καθάριο δαχτυλίδι. Το δαχτυλίδι πέρασε, πέρα για να περάσει, πέρα στις μανδομότησες, στις γαϊτανοφρυνδούσες, πούχουν το μάτι σαν ελιά, το φρύδι σαν γαϊτάνι, πούχουν το ματοτσάμπονο σαν της ελιάς το φύλο".

ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑ

Γνωστό έθιμο της Πρωτοχρονιάς, που τηρείται μέχρι σήμερα ήταν και η κοπή της βασιλόπιτας, με το χρυσό ή ασημένιο νόμισμα, για να δουν ποιός θα είναι ο τυχερός που θα του πάει καλά η χρονιά.

ΣΟΥΡΒΙΣΜΑ

Ανήμερα της πρωτοχρονιάς πολύ πρωί, οι νέοι τηρούσαν το έθιμο με το "σούρβισμα", όπου τα παιδιά μ' ένα χλωρό κλαρί κρανιάς στο χέρι, σούρβιζαν (δηλ. χτυπούσαν) με την σούρβα τη ράχη του νοικούρη και των δικών του λέγοντας:

"Σούρβα-σούρβα, γερό κορμί,
γερό σταυρί,
σαν ασήμι σαν κρανιά
και του χρόνου όλοι γεροί και καλόκαρδοι".

ΤΑ ΕΝΝΙΑ ΦΑΓΗΤΑ

Το πρωτοχρονιάτικο τραπέζι, με την ξεχωριστή τελετουργία του και τα εννιά λογιών φαγητά, το γουρούνι το σφαγμένο στη γωνιά από την προηγούμενη ημέρα με το σταυρό στη ράχη χαραγμένο με μαχαίρι, ήταν ένα άλλο από τα πολλά έθιμα που τηρούσαν ευλαβικά οι θρακιώτες.

TZAMALΕΣ - ΚΑΜΗΛΑ

Πρωτοχρονιάτικα ήταν και τα έθιμα των "Τζαμαλών" δηλ. των μεταμφιέσμενων τα μεσάνυχτα προς το νέο έτος και της "Καμήλας" δηλ. των νέων που ντυμένοι καμήλες γύριζαν στις γειτονιές την ημέρα της πρωτοχρονιάς και έλεγαν τα κάλαντα.

ΒΡΕΞΟΥΔΙΑ

Και φθάνουμε έτσι στο τέλος του δωδεκανέμερου στα Φώτα, που για τους θρακιώτες, όπως και για τους Έλληνες είναι μια σημαντική γιορτή, γιατί αγιάζονται και βαφτίζονται τα νερά.

Ένα γνωστό έθιμο των Φώτων, προερχόμενο από την πέτρα της Ανατολικής Θράκης, ήταν τα "βρεξούδια", που συνδυά-

ζονταν με το βάπτισμα του Χριστού και έδινε την ευκαιρία σ' αυτούς που το τηρούσαν, με την απειλή βρεξίματος, να εξοικονομούν το κρασί τους από τα τάματα αυτών που έπρεπε να το πράξουν για να σταματήσει το βρέξιμο.

του παλικάρι.

Φέξει κι τούτον τον νοικούρη μι τα καλά του μι τα προικιά του Μι τα καλά του μι τα προικιά του Μι την καλή την τη νοικουκρά του. Κι τ' χρον

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΔΥΤ. ΘΡΑΚΗΣ

Π' αρχοντικό κι αν βγήκαμε σ' αρχοντικό θα πάμι θα πάμι στουν αφέντη μας τουν πολυχρονισμένου

Που'χει τα σπίτια ν' τα ψηλά τα μαρμαρουστρουμένα

Που' χει κι κόρη έμουρφη λιγνή κι μαυρουμάτα

Ανοιξι πόρτα μ' άνοιξι πόρτα της μαυρουμάτας

Έχου δυο λόγια να σου πω κι εκείνα ζαχαράτα

Δε φταίει του κρασί, δε φταίει του πουτήρι

Μον φταίει η θυγατέρα σου που στέκ' στου παραθύρι

Σ' αυτό του σπίτι που' ρθαμί πέτρα να μη ραΐσει

Κι η νοικούρης του σπιτιού χίλια χρόνια να ζήσει

Και του χρόν' καλύτερα.

ΘΡΑΚΙΩΤΙΚΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΚΑΛΑΝΤΑ (Ανατ. Θράκης)

Χριστός γεννιέτι χαράν στουν κόσμου χαρά στουν κόσμου στα παλικάρια Σαράντα μέρις σαράντα νύχτις η Παναγία μας κοιλουπουνούσι Κοιλουπουνούσι παρακαλούσι Τους Αι' πουστόλους τους Ιεράρχις Σεις Αι' πουστόλοι και ιεράρχις να πα να φέρτι μήλα κι ρόιδα Οι Αι' πουστόλοι για μήλα πάνε οι Ιεράρχις για ρόιδα πάνε Αγια Μαρίνα', για Κατερίνα στη Σμύρνη πάτι μαμές να φέρτι Κι όσου να πάνι κι όσου να έρτουν Η Παναγία μας ξιλευτερώθει Μέσα στις δάφνις μες τα λουλούδια κάνει τουν ήλιους κι του φιγγάρι σαν ήλιους λάμπει σαν νιο φιγγάρι

ΚΑΛΑΝΤΑ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ

Ηρθανι τα φώτα κι φουτισμός Αύριου τις Κυράς μας της Παναγίας Παναγία Κουνόμα κι στα κιριά κι στα θυμιατούρια καλάντισμα Αη Γιάννη Αφέντη κι Πρόδρουμι θέλου να βαφτίσω θιού πιδί να του βγάλου Δρόσου κι Λίβανου Ν' αγιασθούν οι κάμποι κι τα νιρά ν' αγιαστί κι αφέντης μι την κυρά Σήμιρα ντ α φώτα κι φουτισμοί κι χαρές μιγάλες κι αγιασμοί κάτου στουν γιουρδάνη τον πουταρό καθιτ' η κυρά μας η Παναγία σπάργανα βαστάει κι γιο κρατεί κι τουν Αη Γιάννη παρακαλεί Αη Γιάννη αφέντη κι πρόδρουμι βαφτίσει κι μένα θιού πιδί Ν' αγιασθούν οι κάμποι κι τα βουνά ν' αγιαστεί κι αφέντης μη την κιρά (Ν' αγιαστεί κι η κλώσσα μι τα πουλιά)

Χριστούγεννα της Παράδοσης - Ήθη και Έθιμα απ' τις αξέχαστες πατρίδες του Πόντου και της Θράκης

Μπογιαλικιώτικα κάλαντα Χριστουγέννων

Είναι γνωστό ότι ένας μεγάλος αριθμός συγχωριανών μας εγκαταστάθηκε στο χωριό προερχόμενος από το Μικρό και το Μεγάλο Μπογιαλίκι της Ανατολικής Ρωμυλίας (Βόρεια Θράκη). Οι άνθρωποι αυτοί, μαζί με τα λιγοστά υπάρχοντά τους, έφεραν και τα ήθη, τα έθιμα και τις παραδόσεις τους, μερικές από τις οποίες μεταλαμπάδευσαν στους απογόνους τους. Μεταξύ των πιο όμορφων παραδόσεων ήταν και τα Χριστουγεννιάτικα κάλαντα που στο Μπογιαλίκι είχαν μια ξεχωριστή ομορφιά αλλά και μέγεθος, αφού ήταν μια ακολουθία καλάντων, που άρχιζαν πριν την είσοδο στο σπίτι και συνεχίζονταν με την είσοδο σ' αυτό, την παραμονή τους και την αποχώρησή τους.

Τα κάλαντα αυτά δεν είναι θέματα ότι έχουν καταγραφεί επίσημα και έχουν δει το φως της δημοσιότητας, άλλη φορά. Μια σοθαρή προσπάθεια καταγραφή τους έγινε από τον χοροδιδάσκαλο του Πολιτιστικού Συλλόγου κ. Γιώργο Καλαθρινό, μέσω γυναικών από το Βαφειοχώρι Κιλκίς, που κατάγονταν από το Μπογιαλίκι και του συγχωριανού μας Δηλυεράκη Λαζάρου που επίσης κατάγεται από το ίδιο μέρος. Η "θοράνη", με μεγάλη χαρά τα δημοσιεύει, με την πεποίθηση ότι συμβάλλει στην διάσωση και διατήρηση μιας παραδόσης που χάνεται στο πέρασμα του χρόνου.

ΣΗΚΟΥ ΣΗΚΟΥ ΣΥ

ΑΦΕΝΤΗ Μ'

(λεγόταν κατά την είσοδο στην αυλή του σπιτιού)

Σήκου σήκου συ αφέντη μ'
κι αν κοιμάσι σήκου κάτσι
κι αν κοιμάσαι σήκου κάτσι
κι αν κάθισι σήκου κι αν'ξι
Κι αν κάθισι σήκου κι αν'ξι
γιατ' αρχόντι τα παλ' κάρια
γιατ' αρχόντι τα παλ' κάρια
να σουν πούναν τα τραγούδια.
Να σου πούναν τα τραγούδια
πως γινιέταν νιος Χριστός μας
Πώς γινιέταν νιος Χριστός μας
κι η κυρά μας Παναγιά μας
κι η κυρά μας Παναγιά μας
τα μουρφά μας παλικάρια!

ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΩ ΜΕΣΑ

(λεγόταν με το άνοιγμα της πόρτας από τον νοικοκύρη και κατά την είσοδο στο σπίτι)

Χριστός δω μέσα Χριστός δω μέσα
κι η Παναγιά μας κι η Παναγιά μας
Κι η Παναγιά μας
Ξιλιυθιρώνει στις δάφνις πέφτει
Στις δάφνις πέφτει Χριστόν κάμπει
Χριστόν κάμπει, σαν ήλιους λάμπει
Σαν ήλιους λάμπει σαν νιο φιγγάρι
κι ου φέγγους φέγγει στουν νοικοκύρη
Κι ου νοικοκύρης μι τα πιδιά του
μι τα πιδιά του μι της γινιά του

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΠΡΩΤΟΥΓΕΝΝΑ

(λεγόταν κατά την παραμονή των καλαντιστών μέσα στο σπίτι)

Χριστούγιννα προυτούγιννα
πρώτη γιορτή του χρόνου
ποψα Χριστός γιννίθικι
κι κόσμους δεν του νιώθει
Κι κόσμους κι τα κλούμπινα
κι βασιλιάς αιτός σου
τα δυο βαγγέλια λειτουργούν
κι ουλ' Αϊ πουστόλοι ψέλνουν
Βρε ψέλγοντας διαβάζουντας
Χριστός ου δέντρους να' ταν
ου δέντρους ήταν ου Χριστός
τα κλων' τα δυο βαγγέλια
Κι τ' αργυρουφυλίτον του
ήταν οι προυφητάδις
προυφήτιναν ουλ' κι έλιγουν
για του Χριστού τα πάθη.

Χριστέ μ' Χριστέ μ' ν' αλήθεια 'ναι
Χριστές μου Σταυρουμένι
σι σταύρουναν σι παν' γυρνάν
να παν να σι σκυντζέψουν.
Κι όσις σκυντιές τρανές σκυτζές
ούλις τις καταδέχκις
μον' μια σκυντζιά τρανή σκυντζιά
κειν' δεν την καταδέχκις
Τουν Χάλκου τουν παρήγγειλαν
να κοψ' τρια πιρούνια
κι αυτός ου τρισκατάριους
βαρεί κι κόβει πέντι
Τα δυο βάζει στα χέρια του
κι τ' άλλα δυο στα πόδια
του πέμπτου του φαρμακιρό
αγνάντια στην καρδιά του.
Να στάξει αίμα κι χουλή
για την αληθίουσυν' μας
κι ετούτης έτριχι του αίμα του
σα σιγανό πουτάμι

Κι Παναγιά του σφουγγίζι
μ' ένα χρυσό μαντήλι
βουλιές βουλιές του σφουγγίζι
βουλιές μοιριούλουγίούσι
Κρίμα τουν γιόκα μ' τουν καλόν
τουν γιόκα μ' τουν λιβέντη
να που ήταν όλους μάλαμα
τ' αστήθη τ' ασημένιου
Να που' χιν του χρυσόστουμου
τη ζαχαρένια γλώσσα
Χριστός μας αναστήθικι
κι πάει ψηλά στα ουράνια
Κι απόψι θέλ' να κατιβί^{της}
στης ικκλησιάς την πόρτα
να ρίξει δρόσου να διάβει
διξιά που τ' Άγιου Βήμα
Να στρώσ' του στρουματίσιν του
να κατά' να δικιουκρίνει
να δικιουκρίν' τ'ς αμαρτουλοί
κι ουλις τις κουλασμένοι
Κι όποιους τ' ακούει να χαίριται
κι όποιους του μαθ' ν' αγιάσει
κι όποιους του καλουφουγραστεί
παράδεισου κιρδίζει

Παράδεισου κι λειτουργιές
για τ' άγια μουναστήρια
να ρίξει λάδι κι κιρί^{της}
για τη Χριστιανούσιν' μας.
(Με το τέλος του κάλαντου
γινόταν η παρακάτω ευχή
από τον επικεφαλής της ομάδας
των καλαντιστών)

EYXH

Ιδώ 'που τουν αφέντη μας ντ' κυρά^{της}
να τιμούσι' ου θιος του ψουμι του
φλουρί τ' ασπρου του λι.
Του φλουρί διν'ς παίρν'ς τρία
στου πλιμάτ.
Πάντου να έχ' φέντ'ς, κι να διν'
κι να παίρν', κι καρδιά να μην
τουν πουνί.
Πέστι παλικάρια που χρόνι αμήν
Αμήν

ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΙΝΝΙΕΤΙ

ΧΑΡΑ ΣΤΟΥΝ ΚΟΣΜΟΥ

(Αυτό το κάλαντο ήταν το τελευταίο
μέσα στο σπίτι και μ' αυτό αποχωρούσαν)

Χριστός γινιέτι
χαρα στουν κόσμου
χαρά στουν κόσμου
στουν κόσμουν όλουν
Στουν κόσμουν όλουν
στα παλικάρια
στα παλικάρια
κι στους αγγέλους
κι τ'ς Αϊ 'πουστόλους
κι τ'ς Αϊ 'πουστόλους
οι πάντις ώρις
Οι πάντις ωρις
αυτές τις λίτσις^{της}
αυτές τις λίτσις^{της}
κι η Παναγιά μας
Κι η Παναγιά μας
Ξιλιυθιρώνει
Ξιλιυθιρώνει
στις δάφνις πέφτει
Στις δάφνις πέφτει
Χριστόν ικάμπει
Χριστόν ικάμπει
σαν ήλιους λάμπει
Σαν ήλιους λάμπει
σα νιο φιγγάρι
κι ου φέγγους φέγγει
στουν νοικοκύρη

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΠΟΝΤΟΥ

Χριστός γεννέθεν χα' ρα σον κόσμον
χα καλήν ώραν καλής ημέραν
χα καλόν παιδίν ωψέ γεννέθεν
Ωψέ γεννέθεν ουρανοστάθεν
Τον εγέννεσεν η Πλανιά
Τον ενέστεσεν η Παρθένος
Εκαβάλκεψεν χρυσόν πουλάριν
και κατήβεν σο σταυροδόριμι
Σταυροδόριμι και μυροδόριμι
Ερπαξάνα τον οι σιλ Εβραίοι
σιλ Εβραίοι και μοιρ Εβραίοι
Α σα κρέντηκα κι ασήν καρδίαν
Αίμαν έσταξεν χολήν και φάνθεν
ούμπαν έσταξεν και μύρος έτον
μύρος έτον και μυρωδία
εμυρίστε α το ο κόσμος όλεν
για μυρίστε και συ αφέντα
συ αφέντα κάλεμ αφέντα
Ερθαν το Χριστού τα παλικάρες
Και θυμίζεν τον νοικοκύρη
Νοικοκύρη και Βασιλέαν
Δέβα σο ταρέζ κ' έλα σην πόρταν
δος μας ούβας και λεφτοκάρες
Κι αν ανοίγε μας χαρά σην πόρτας
Και εις έτη πολλά.

Κι ου νοικουκύρης
μι τα πιδιά του
μι τα πιδιά του
μις της γινιά του
Χίλια είνιν καλά^{της}
ινα σας αϊ ν' ιβραμί^{της}
κι τώρα κι του χρόνου

ΕΒΓΑΤΙ ΔΙΕΤΙ ΜΑΘΙΤΙ

(μάλλον λεγόταν κατά την έξοδο από
το σπίτι και στη διαδρομή για το επόμενο)
Εβγάτι διέτι μάθιτι
τώρα Χριστός γινιέτι
γινιέτι κι αναθρέβιτι
στου μέλι κι στου γάλα.
Του μελ' του τρων η αρχουντιά
του γάλα οι αφιντάδις^{της}
κι του μιλισουβότανου^{της}
του λούζοντ' οι κυράδις^{της}
σ' αυτό του σπίτι που 'ρθαμι
πέτρα να μη ραΐσει
κι ουνοικουκύρης του σπιτιού
χρόνους πολλούς να ζήσει

Επίκαιρα θέματα

“Ιστορικές και φωτογραφικές διαδρομές στο Δοξάτο”

Ένα σπάνιο σε γνώσεις ταξίδι στο χρόνο από την ομάδα Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης της Γ' τάξης του Γυμνασίου Δοξάτου.

Μία εκπληκτική εργασία κατάφερε να φέρει σε πέρας μια ομάδα 17 μαθητών της Γ' τάξης του Γυμνασίου Δοξάτου με την βοήθεια των υπευθύνων καθηγητριών της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, Ξανθής Καρκατζέλη και Βασιλικής Σγούρου, με αντικείμενο την καταγραφή της πλούσιας ιστορίας του Δοξάτου, μέσα από σπάνιες φωτογραφίες και έγγραφα, που κοσμούν το περιεχόμενό της.

Πρόκειται για έναν ογκώδη σελιδοποιημένο “οδηγό” που όπως μας πληροφορούν οι δημιουργοί του, προήλθε από μεγάλη προσπάθεια και πολύ κόπο, με την φιλοδοξία να συμβάλλει στην καταγραφή της ιστορίας του Δοξάτου και κυρίως “να θυμηθούν οι παλαιότεροι αλλά και να γνωρίσουν οι νεότεροι τον παλιό παραδοσιακό και πραγματικά υπέροχο τρόπο ζωής των Δοξατινών”.

Ο οδηγός αυτός λοιπόν, θα μπορούσε κάλλιστα να χαρακτηριστεί ως ένα ανεκτι-

μπάλαιας εκκλησίας του Αγίου Αθανασίου και έχει την ευκαιρία να θαυμάσει το χειροποίητο ξυλόγλυπτό της τέμπλο, τα περίτεχνα κιονόκρανα κορινθιακού ρυθμού που στηρίζουν τις εσωτερικές της κολώνες, καθώς και της σπάνιας αξίας εικόνες της.

Ενημερώνεται για την πνευματική και πολιτιστική εξέλιξη του χωριού μέσα από την - κατά χρονολογική σειρά - καταγραφή της ίδρυσης των συλλόγων του, των ιδρυμάτων του, και κυρίως των σχολείων του, όπου δεσπόζουσα θέση κατέχει το αναπαλαιωμένο Δημοτικό Σχολείο που χρονολογείται από το 1908.

Ερχεται σε επαφή με τις επαγγελματικές και αγροτικές ασχολίες των κατοίκων του, όπου κυριαρχούν οι εικόνες από την παραγωγή και επεξεργασία του καπνού, ο οποίος αποτελούσε μέχρι προ τίνος και την κύρια απασχόληση των κατοίκων του.

Μυείται στις κοινωνικές τους εκδηλώσεις που καθιερώθηκαν στη συνειδησή τους με αφορμή ιστορικά γεγονότα, που καθόρισαν την ταυτότητά τους, όπως το πανηγύρι της 2ας Μαΐου και οι ιπποδρο-

σημαντική προσφορά στον τομέα της τοπικής γλώσσας και της παράδοσης, με την παράθεση ενός μεγάλου αριθμού λέξεων που χρησιμοποιούσαν στις μεταξύ τους σχέσεις και συναλλαγές οι ντόπιοι, και οι οποίες είναι στην πλειοψηφία τους άγνωστες στους νεότερους κατοίκους του, αλλά και συνταγές παραδοσιακών χαρακτηριστικών φαγητών που οι Δοξατινοί διατήρησαν στο πέρασμα των χρόνων.

Η εργασία της περιβαλλοντικής ομάδας των μαθητών του Γυμνασίου Δοξάτου, μπορεί να μη διεκδικεί τα σκήπτρα μιας ολοκληρωμένης παρουσίασης της ιστορίας του Δοξάτου (αυτό εξάλλου θα απαιτούσε πολύχρονη προσπάθεια από ειδικούς) μπορεί όμως κάλλιστα να χαρακτηριστεί ως μια πολυτιμότατη συμβολή στην επίτευξη του πιο πάνω στόχου.

Αποκτά ωστόσο μια κατ' εξοχήν μεγάλη αξία, διότι υλοποιήθηκε από νέα παιδιά, η ευαισθητοποίηση των οποίων και η ενασχόλησή τους με ένα τέτοιας φύσεως θέμα, τα καταξιώνει θετικά στη συνειδηση της τοπικής κοινωνίας, η οποία ειδικά στις μέρες μας, έχει ανάγκη από παρόμοιες ουσιαστικές πρωτοβουλίες.

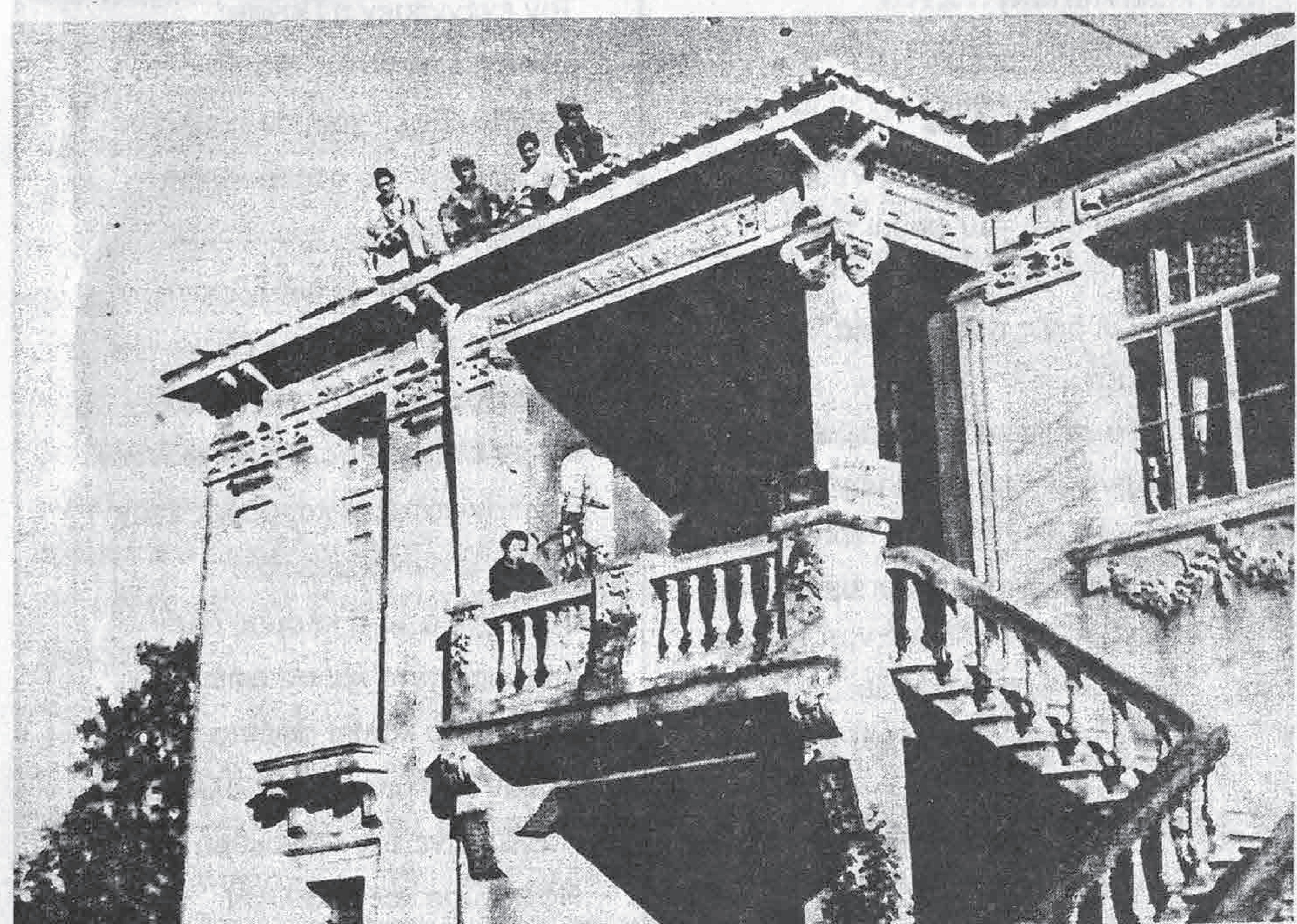
Οι νοερές διαδρομές στην ιστορία του Δοξάτου, που με τόση ευαισθησία προσφέρουν οι νεαροί μαθητές του Γυμνασίου

ου του, με την πολύτιμη συμπαράσταση των αξιέπαινων δασκάλων τους, είναι βέβαιο ότι θα αποτελέσουν τον ασφαλέστερο οδηγό για την επίσημη καταγραφή της τοπικής ιστορίας αλλά και πηγή γνώσης σημαντικών στοιχείων της τοπικής λαογραφίας και παράδοσης.

Απ' αυτήν την άποψη αποκτά διαχρονική αξία, οι διαστάσεις της οποίας είναι βέβαιο ότι, θα συνειδητοποιηθούν στο απότερο μέλλον, όταν ο χρόνος αλλά και η ισοπεδωτική τάση της σύγχρονης κοινωνίας, θα επαναφέρουν έντονα στο προσκήνιο την ανάγκη οργανικής σύνδεσης με το παρελθόν και αναβίωσης των αξιών του παραδοσιακού μας πολιτισμού.

Είναι κρίμα όμως που μια τέτοια προσφορά δεν εκτιμήθηκε τουλάχιστον μέχρι τώρα, απ' αυτούς που, μέσα από τις θέσεις που κατέχουν, υποτίθεται ότι είναι ταγμένοι στην υπηρεσία των τοπικών κοινωνιών, έτσι ώστε να πάρει την μορφή ενός αξιοπρεπούς φωτογραφικού λευκώματος, κατάλληλα εκτυπωμένου, που θα αποτελούσε συγχρόνως ιστορικό βοήθημα αλλά και τουριστικό οδηγό χρήσιμου για την προβολή της περιοχής και ιδιαίτερα του Δήμου Δοξάτου.

K.K.K.

μητης αξίας ιστορικό λεύκωμα, όπου συγκεντρώνεται με συνέπεια και παρουσιάζεται με σεβασμό η ιστορία και ο αισθητικός πλούτος μιας περιοχής και των κατοίκων της, με την βοήθεια πλούσιου φωτογραφικού υλικού, που συγκεντρώθηκε ειδικά γι' αυτό τον λόγο από την ομάδα εργασίας. Φυλλομετρώντας τις σελίδες του πολύτιμου αυτού “οδηγού” ο αναγνώστης περιδιαβαίνει νοερά τους δρόμους της ιστορικής κωμόπολης, θαυμάζοντας τα σπάνιας ομορφιάς νεοκλασσικά της σπίτια, με τα περίτεχνα αετώματα, τον πλούσιο εσωτερικό και εξωτερικό τους διάκοσμο, τα ανεπανάληπτης ομορφιάς κάγκελα με τις πλουμιστές πόρτες, που το κοσμούν και του προσδίνουν μια ξεχωριστή αισθητική. Γνωρίζει την ιστορία της πα-

μίες, ενημερώνεται για την ιστορική εξέλιξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την ύπαρξη και λειτουργία της φιλαρμονικής, της ποδοσφαιρικής ομάδας και του Πολιτιστικού Συλλόγου, και έχει την ευκαιρία να θαυμάσει παλιές φωτογραφίες που σφράγισαν την διαδρομή του Δοξάτου στον χρόνο. Με ιδιαίτερη, όμως, ευλάβεια και σεβασμό στέκεται ο αναγνώστης στο μέρος εκείνο του “οδηγού” που αναφέρεται στην μεγάλη σφαγή της 29ης Σεπτεμβρίου του 1941, όπου η παράθεση των γεγονότων πλαισιώνεται από συγκλονιστικές φωτογραφίες, που απεικονίζουν παραστατικά την τραγικότητα των στιγμών που έζησαν οι κάτοικοι του εξαιτίας των ανελέητων σφαγών συγγενικών τους προσώπων. Και στο τέλος μια ιδιαίτερα

Γράμμα από τη Βιέννη

Από τον συγχωριανό μας κ. Ερμείδη, πρόεδρο του συλλόγου Ποντίων Βιέννης “Ο ΞΕΝΙΤΕΑΣ” λάβαμε μια συγκινητική επιστολή, όπου μαζί με τα καλά του λόγια και τις ευχές του για τη “βοϊράνη” αναφέρεται στις εκδηλώσεις του συλλόγου που εκπροσωπεί. Μεταξύ αυτών και ο ετήσιος χορός τους που διοργανώθηκε με μεγάλη επιτυχία την 23.10.1999 σε κεντρικό ξενοδοχείο της Βιέννης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά την διάρκεια του χορού συγκεντρώθηκαν χρήματα από τους παρευρισκόμενους για τις ανάγκες των σεισμοπαθών της Αθήνας. Ο κ. Ερμείδης τελειώνει την επιστολή του μεταφέροντάς μας το μήνυμα του “ΞΕΝΙΤΕΑ” που είναι: “Εμείς τα ξενιτεμένα παιδιά της Ελλάδος, όπου γης και αν χτίσαμε την φωλιά μας, η καρδιά μας ανήκει στην Ελλάδα”.

Ενέργεια ΤΕΛΛΙΔΗ
ΗΛΙΑΚΑ, ΥΓΡΑΕΡΙΟ, ΘΕΡΜΑΝΣΗ
ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ, ΠΟΛΥΟΥΡΕΘΑΝΗ

ΕΘΝ. ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ 5, ΔΡΑΜΑ
ΤΗΛ. 45.188, 39.236

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

ΑΛΥΣΟΠΡΙΟΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ ΧΟΥΣΒΑΡΝΑ - ΓΙΟΝΣΕΡΕΤ
ΑΛΥΣΙΔΕΣ - ΛΑΜΕΣ - ΓΡΑΝΑΖΙΑ OREGON
ΣΚΑΠΤΙΚΑ - ΚΛΑΔΕΥΤΙΚΑ ΑΝΤΛΙΕΣ - ΓΕΝΝΗΤΡΙΕΣ
ΕΙΔΗ ΚΗΠΟΥ - ΣΥΝΤΡΙΒΑΝΙΑ

1ης ΙΟΥΛΙΟΥ 7Α (ΕΝΑΝΤΙ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ) ΔΡΑΜΑ
ΤΗΛ. (0521) 37.048 FAX 47.775 - K.T. 093 - 419011 οικ. 35.650

Γαλακτοζαχαροπλαστείο MILLENIUM

ΜΕΛΙΣΣΑΝΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ

Αναλαμβάνουμε διακοσμήσεις μπουφέδων
τούρτες γενεθλίων, αρραβώνων, γάμων, μνημόσυνα

ΤΗΛ. 67.218

Ειδήσεις από τη ζωή του χωριού και του δήμου

Νέοι φόροι στο δήμο μας

Με τις ψήφους μόνο των δημοτικών συμβούλων της συμπολίτευσης Ψηφίστηκαν οι νέοι αυξημένοι φόροι που θα ισχύουν εφεξής για τους κατοίκους του δήμου μας, και αφορούν την ύδρευση, καθαριότητα, τέλη φωτισμού, νεκροταφεία, πεζοδρόμια, άρδευση και χρήση υπονόμων. Σύμφωνα μάλιστα με όσα διαβάσαμε στα "Νέα των Κυριών", οι πιο πάνω αυξήσεις έφθασαν σε ορισμένες περιπτώσεις το ποσοστό 650%!!!

Συγκεκριμένα για τους κατοίκους του δημοτικού διαμερίσματος Αγίου Αθανασίου ισχύουν τα παρακάτω:

Ύδρευση 80 δρχ. το κυβικό, καθαριότητα και τέλη φωτισμού 180 δρχ. το τ.μ., και για τα καταστήματα 300 δρχ. το τ.μ., ανά έτος και μετά τη λήξη της πενταετίας 10.000 δρχ. ανά έτος, τέλος χρήσης πεζοδρομίου 2000 δρχ. ανά τ.μ. για τα πεζοδρόμια της πλατείας και 1000 δρχ. ανά τ.μ. επί των άλλων οδών.

Για χρήση υπονόμων 5000 δρχ. ανά οικογένεια και 50 δρχ. ανά κυβικό για κάθε κατάστημα.

Τέλος για εργοστάσια και βιοτεχνίες μέχρι 10 άτομα ποσό 10.000 δρχ. ετησίως, από 10-20 άτομα 20.000 δρχ., από 20-30 άτομα 30.000 δρχ. και από 30-40 άτομα 40.000 δρχ.

Εργατικές κατοικίες

Σύμφωνα με δηλώσεις του Προέδρου του Τοπικού Συμβουλίου που διαβάσαμε στον Τοπικό Τύπο, μέχρι την Άνοιξη θα είναι έτοιμες και θα παραδοθούν στους δικαιούχους οι 135 εργατικές κατοικίες που χτίζονται μεταξύ του χωριού μας και του Κεφαλαρίου.

Επίσης θα είναι διαμορφωμένος και ο χώρος γύρω απ' αυτές, δηλ. οι δρόμοι, τα πάρκα και τα υπόλοιπα έργα υποδομής. Ελπίζουμε αυτή τη φορά η έλευση της Άνοιξης να

Οι εργατικές κατοικίες κατά την ανέγερσή τους

επιβεβαιώσει τις πιο πάνω δηλώσεις, γιατί μέχρι τώρα πολλές δηλώσεις υπευθύνων έγιναν περί ολοκληρώσεως των εργατικών κατοικιών κατά το παρελθόν, και σε συγκεκριμένα χρονικά σημεία, πλην όμως ουδόλως επαληθεύτηκαν.

Βιοτεχνικό πάρκο

Χρόνια ακούμε και διαβάζουμε για το "βιοτεχνικό πάρκο" του χωριού μας, πλην όμως όπως ομολογείται ο σχετικός χώρος των 100 στρεμμάτων που παραχωρήθηκε από την τέως Κοινότητα γι' αυτό το λόγο, δεν έχει ακόμα χαρακτηριστεί ως τέτοιος από την Πολιτεία, με αποτέλεσμα να μη συγκεντρώνει κανένα από τα ειδικά πλεονεκτήματα των βιοτεχνικών περιοχών.

Και μια και αναφερόμαστε στο θέμα αυτό πρέπει επιτέλους να καταλάβουν οι όποιοι υπεύθυνοι, που ασχολούνται με το θέμα αυτό, ότι είναι εντελώς λανθασμένη η χρήση του όρου "πάρκο" που υποδηλώνει "χώρο αναψυχής".

Το ορθό είναι να χρησιμοποιείται ο όρος "βιομηχανική ή βιοτεχνική περιοχή" και αυτό βέβαια με την προϋπόθεση ότι η περιοχή θα χαρακτηριστεί κάποτε επισήμως ως τέτοια, και όχι να χρησιμοποιείται για λόγους εντυπωσιασμού, δίχως να ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, όπως δυστυχώς γίνεται

μέχρι σήμερα.
Και θα πρέπει επίσης να καταλάβουν ότι, αντί να αρκούνται σε μεγαλοστομίες άνευ ουσιαστικού αντικρίσματος, να δραστηριοποιούνται με συγκεκριμένες πρωτοβουλίες, που θα είναι γνωστές δημόσια και θα φέρουν συγκεκριμένα αποτελέσματα. Γιατί από λόγια κουραστήκαμε ν' ακούμε...

Στα δικαστήρια ο Δήμος Δοξάτου με την Καβάλα για τα νερά των πηγών Βοΐράνης

Σε πολύχρονη δικαστική αντιδικία εξελίσσεται η διαμάχη που έσπασε μεταξύ του δήμου Δοξάτου και της Καβάλας για την χρήση των νερών των πηγών Βοΐράνης, μέρος των οποίων καρπούται ο δήμος Καβάλας, με βάση μια σύμβαση που έγινε το 1972 μεταξύ των δύο Νομαρχών Δράμας-Καβάλας.

Η σύμβαση αυτή ισχύει για 100 χρόνια, πλην όμως δεν τηρείται από πλευράς δήμου Καβάλας, καθ' όσον η ποσότητα που λαμβάνει έναντι ελάχιστης αμοιβής είναι πολύ μεγαλύτερη από την συμφωνηθείσα, με αποτέλεσμα την δημιουργία προβλημάτων λειψηδρίας στην περιοχή μας. Συνέπεια αυτής της τακτικής εκτελέστηκαν έργα ύψους 50 εκ. από τον σύνδεσμο της περιοχής μας, για τα οποία ζητά αποζημίωση από το γειτονικό δήμο Καβάλας. Αυτό που πρέπει να επισημανθεί στην προκειμένη περίπτωση είναι ότι ενώ τα νερά των πηγών Βοΐράνης θα έπρεπε όχι μόνο να υπερκαλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων της περιοχής, αλλά και να την ομορφαίνουν, όπως στα παλιά τα χρόνια, λόγω αδυναμίας χρηστής διοίκησης

από τούς κατά καιρούς, ύφασμα, έφαση, έπειτα από την ουσιαστική ανάγκη, αλλά και να την ομορφαίνουν, όπως στα παλιά τα χρόνια, λόγω αδυναμίας χρηστής διοίκησης

Γραφείο Γενικού Τουρισμού

ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ TOURS

Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 35 - ΔΡΑΜΑ (ΕΝΑΝΤΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ)
ΤΗΛ. (0521) 27.566 - FAX 27.020

Η πρόταση του Τοπικού Συμβουλίου

Το Τοπικό Συμβούλιο του χωριού πρότεινε στο Δημοτικό συμβούλιο του Δήμου Δοξάτου την εκτέλεση των παρακάτω έργων.

1. Ανάπλαση - Διαμόρφωση κοινόχρηστου χώρου πλησίον του πάρκου και του Εθνικού Σταδίου στην οδό Δημοκρατίας (Δρόμος κεντρικός προς Καλαμώνα και φωταγώγηση αυτού)

Προϋπολογισμού 9.000.000 δρχ.

2. Διαμόρφωση - ανάπλαση κοινόχρηστου χώρου κοντά στο Γυμνάσιο Δ.Δ. Αγίου Αθανασίου : Φύτευση δένδρων, τοποθέτηση παιδικών χαρών, φωταγώγηση.

Προϋπολογισμού 8.000.000 δρχ.

3. Διαμόρφωση - περίφραξη προαυλίου χώρου στο 1ο Δημοτικό Σχολείο και 2ο Νηπιαγωγείο του Δ.Δ. Αγίου Αθανασίου.

Προϋπολογισμού 2.360.000 δρχ.

4. Φωταγώγηση εκατέρωθεν της Κεντρικής Οδού Μ. Αλεξάνδρου (δρόμος προς Κύρια) της πλατείας Ομονοίας και του Τριγώνου με διακοσμητικά διάφωτα φωτιστικά.

Προϋπολογισμού 6.000.000 δρχ.

5. Αποπεράτωση αίθουσας αθλητικών εγκαταστάσεων και γραφείου 2ου ορόφου καθώς και κατασκευή τουαλετών και βοηθητικών χώρων κάτω από την κερκίδα του γηπέδου του Δ.Δ. Αγίου Αθανασίου.

Προϋπολογισμού 9.000.000 δρχ.

6. Εργασίες για την συντήρηση πάρκων και τοποθέτηση παιδικών χαρών όπου δεν έχει στα πάρκα, στην πλατεία Ελευθερίας, τρίγωνο των οδών Τριανδρίας και Μακρυγιάννη και διαμόρφωση νέου πάρκου στην οδό Τέρμα Όθωνος που υπάρχουν στο Δ.Δ. Αγίου Αθανασίου - Πλατεία Ελευθερίας τρίγωνο των οδών Τριανδρίας και Μακρυγιάννη.

Προϋπολογισμού 4.000.000 δρχ.

7. Αποπεράτωση περίφραξης με τσιμεντόλιθους των παλαιών νεκροταφείων Δ.Δ. Αγίου Αθανασίου καθώς και αποπεράτωση προαυλίου χώρου (δαπέδου) με διακοσμητικά πλακάκια του πολιτιστικού Συλλόγου Δ.Δ. Αγίου Αθανασίου.

Προϋπολογισμού 5.000.000 δρχ.

8. Αποπεράτωση κτιρίου πολλαπλών χρήσεων ανέγερση 2ου ορόφου του Δ.Δ. Αγίου Αθανασίου.

Προϋπολογισμού 18.000.000 δρχ.

9. Εργασίες αποπεράτωσης βοηθητικού κτιρίου (αποθήκης υλικών) που βρίσκεται στο κοινοτικό κατάστημα του Διαμερίσματος Αγίου Αθανασίου και κατασκευή σιδεροκατακευών τοποθέτησης σωλήνων και υλικών στο εσωτερικό και εξωτερικό χώρο.

Προϋπολογισμού 4.000.000 δρχ.

10. Επισκευή και συντήρηση των χώρων του Κ. Καταστήματος Δ.Δ. Αγίου Αθανασίου (παράθυρα, είσοδο, παρτζούρια, ελαιοχωματισμός)

Προϋπολογισμού 4.000.000 δρχ.

Η πιο πάνω πρόταση έγινε δεκτή με απόφαση που λήφθηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο κατά την συνεδρίασή του στις 8.12.1999 και κατά συνέπεια τα πιο πάνω έργα θα εκτελεστούν στο χωριό εντός του 2000.

Αυτό που θα πρέπει να σημειώσουμε είναι ότι πουθενά δεν αναφέρεται το έργο αναπαλαίωσης της καπναποθήκης παρ' ότι στο πρόσφατο παρελθόν, αυτό έμπαινε ως εκτελεστέο έργο στον προγραμματισμό της κοινότητας και παρ' ότι υπήρχε ρητή δέσμευση γι' αυτό από τον κ. Αριστοτέλη Παπαδόπουλο, που έγινε στα γραφεία του Πολιτιστικού Συλλόγου παρουσία των μελών του Δ.Σ. του δημοτικού συμβούλου κ. Μιχαηλίδη και μελών της επιτρ

Α θλητική Βοϊδάνη

Ανασκόπηση. Με μια ματιά η δεκαετία που πέρασε

Αποχαιρετώντας την τελευταία δεκαετία του αιώνα μας, την εποχή της παγκοσμιοποίησης, μια εποχή που τα επιτρέπει όλα, τα δίνει όλα, τα θέλει όλα, που ζούμε για να καταναλώνουμε, για να ευτυχούμε, και λίγες μέρες πριν την αυγή της τρίτης χιλιετίας, θα επιχειρήσουμε να φέρουμε στην μνήμη μας ορισμένες στιγμές του πρόσφατου παρελθόντος. Στιγμές που σημάδεψαν το ποδόσφαιρο του χωριού μας και την ποδοσφαιρική του ομάδα, τον Μ. Αλέξανδρο. Παρά τα όσα συμβαίνουν γύρω μας, δεν παύουμε να ασχολούμαστε με ποι πεζά και κοντινά μας πράγματα, που όμως, μας συγκινούν. Και αυτό γιατί ο Μ. Αλέξανδρος αποτελεί, ίσως, μοναδική όση ενδιαφέροντος της καθημερινότητας μαζί με δυο τρία ακόμη πράγματα για τους ανθρώπους αυτού του τόπου. Η αγάπη μας για το σύλλογο αυτό, που μερικές φορές γίνεται πάθος, η σαρβατάτηκή ή κυριακάτικη αγωνία μας για την έκβαση ενός αγώνα της αγαπημένης μας ομάδας, μας επιτρέπει να το κάνουμε αυτό και να δεσμεύσουμε αυτή τη σελίδα. Δεν θα ήταν υπερβολή, αν θα λέγαμε, ότι ο Μ. Αλέξανδρος είναι σημείο αναφοράς στην αθλητική δραστηριότητα του Αγίου Αθανασίου, που περιορίζεται, δυστυχώς, μόνο στο χώρο του ποδοσφαίρου.

Ας γυρίσουμε λοιπόν, τη ματιά μας πίσω στις αρχές της δεκαετίας του '90. Η εποχή τρέχει με ταχύτητα δρομέα μικρών αποστάσεων. Τα πράγματα αλλάζουν με γοργούς ρυθμούς, το ίδιο και στο ποδόσφαιρο μας. Για πρώτη φορά από την ίδρυσή του το 1945, ο Μ. Αλέξανδρος, πρωτοπόρος για τα χρόνια εκείνα, αγωνίζεται σε γήπεδο με χορτοτάπητα. Η εξέλιξη αυτή του δίνει ισχυρή ώθηση προς τα πάνω. Χρόνια πάσχιζε τη δεκαετία του '80 να ξεφύγει από τα στενά όρια του τοπικού ποδοσφαίρου και να έλθει στη Δ' Εθνική. Όσες φορές το κατάφερε, το τελικό αποτέλεσμα δε στεφόταν από επιτυχία. Την ίδια αμέσως φορά επέστρεψε στο τοπικό πρωτάθλημα, αποτελώντας ομάδα ασανσέρ.

Μια ισχυρή όμως, διοίκηση από τους Χατζηλαζάρου, Παπαδόπουλο Ηλία και η έλευση ενός ικανότατου προπονητού του Τάκη Στάμογλου άλλαξε τα μέχρι εκείνη τη στιγμή δεδομένα. Μπαίνουν οι βάσεις για τη δημιουργία μας ισχυρής ομάδας, που όχι μόνο θα ανεβεί στη Δ' Εθνική και θα παραμείνει για χρόνια, αλλά θα αποτελέσει κατεστημένο και θα παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο στην κατηγορία. Ποιος δεν θυμάται την ομάδα εκείνη; Το θέαμα χορταστικό και υπέροχο. Για πρώτη φορά οι φίλαθλοι παρακολουθούν ποδόσφαιρο υψηλών προδιαγραφών που αφήνει έκπληκτους ντόπιους και ξένους. Ο Άγιος Αθανάσιος γίνεται πόλος έλξης για όλους τους Δραμινούς φίλαθλους που αγαπούν το ωραίο ποδόσφαιρο. Οι επιτυχίες ατελειώτες. Πόλεις και χωριά της περιφέρειάς μας, υποκύπτουν στην ανωτερότητά του και αναγνωρίζουν την υπεροχή του. Ποδοσφαιρικές δυνάμεις που άλλοτε φάνταζαν μεγαθήρια γίνονται λεία στα πόδια των παικτών μας. Αποτέλεσμα αυτών των ανεπανάληπτων επιτυχιών ήταν η κατάληψη δυο δεύτερων και μιας τρίτης θέσης στη βαθμολογία τα πρώτα πέντε χρόνια της παρουσίας του στη Δ' Εθνική. Λίγο έλειψε να πραγματοποιήσει το όνειρο της ανόδου στο πανελλήνιο πρωτάθλημα της Γ' Εθνικής. κι όμως αυτό το όνειρο δεν ήταν μακρινό. Μετά από ένα χρόνο αγωνιστικής κάμψης, στον έβδομο χρόνο της συνέχούς του παρουσίας στη Δ' Εθνική (1997-98), επί προεδρίας του Σάββα Μιχαηλίδη, ο Μ. Αλέξανδρος παρουσιάζεται πιο έμπειρος και πιο δυνατός. Για ένα ολόκληρο γύρο προελαύνει αήττητος και πρωτοπόρος στη

Ο Μ. Αλέξανδρος μπροστά στο 2000 του Στέλιου Αναστασιάδη

Βαθμολογία. Όλα δείχνουν ότι είναι η χρονιά του και πως η Γ' Εθνική είναι κοντά. Το τέλος, όμως, δεν ήταν ανάλογο της αρχής. Η άνοδος χάθηκε από καθαρά εξαγωγιστικούς λόγους, που δεν είναι πρέπον να θίξουμε τώρα. Ισως να ήταν η μοναδική και τελευταία ευκαιρία για να πραγματοποιήσει ο Άγιος Αθανάσιος το άλμα της ανόδου και να γράψει. Ιστορία.

'Όλα αυτά τα χρόνια, δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι, ο ερασιτεχνικός χαρακτήρας του συλλόγου είχε αλλάξει άρδην. Το σωματείο για να ανταπεξέλθει στις οικονομικές απαιτήσεις των καιρών απέκτησε ημεταγγελματικές σχέσεις με τους ποδοσφαιριστές, αφού αυτοί αμοιβώνταν πλέον με ορισμένα χρηματικά ποσά. Το γεγονός αυτό έγινε καθεστώς στα επόμενα χρόνια και πολλές φορές γύρισε ως μπούμεραγκ στις πλάτες του συλλόγου. Το τέλος αυτής της πολύχρονης παρουσίας στο πρωτάθλημα της Δ' Εθνικής λίγο πολύ είναι γνωστό σε όλους, αφού είναι και πιο πρόσφατο στη μνήμη μας. Η χρονιά 1989-99 ήταν η τελευταία στην κατηγορία αυτή. Παρά τις φιλότιμες προσπάθειες της διοίκησης του Παπαδόπουλου Νίκου και την οικονομική εξυγίανση που επιχείρησε να πραγματοποιήσει η ομάδα υποβιβάστηκε στο τοπικό πρωτάθλημα της Δράμας. Έτσι το τέλος της δεκαετίας του '90 και η αρχή της νέας χιλιετίας βρήκαν τον Αγιο Αθανάσιο να παλεύει για να ξαναβρεί την παίλια του αίγλη. Το να αγωνίζεσαι στο τοπικό πρωτάθλημα δεν είναι πανάκεια και καταστροφή. Καταστροφή είναι να χάνεις την πίστη σου και την εμπιστοσύνη σου γι' αυτήν την ομάδα και να πάψεις να την στηρίζεις. Σίγουρα λείπει ο ενθουσιασμός των παλαιότερων χρόνων και από τους φιλάθλους και από τους παράγοντες που θα ήθελαν να συνεισφέρουν στο σύλλογο. Ο χρόνος είχε φθείρει πολλούς. Όλα όμως έρχονται και παρέχονται και η ελπίδα δε σβήνει ποτέ. Ετσι πολλοί εύχονται και η νέα χιλιετία να δώσει νέα ώθηση στον αγαπημένο σύλλογο των Αγιοθανασιών και να τους χαρίσει καινούριες συγκινήσεις.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Στη συνέχεια της δεκαετούς ανασκόπησής μας φιλοξενούμε τις απόψεις δύο ανθρώπων, σχετικών με το ποδόσφαιρο του χωριού μας, τον ποδοσφαιριστή και αρχηγό της ομάδας μας, Γιάννη Γρηγοριάδη, και ενός φιλάθλου και παλιού αθλητή του συλλόγου, του Παναγιώτη Παπαδόπουλου.

Ο Γιάννης Γρηγοριάδης σπουδαίος άνθρωπος και αθλητής, ίε ανάλογη ποδοσφαιρική καριέρα, τιμά τη φανέλα του Μ. Αλέξανδρου για δέκα χρόνια. Αγωνίζεται ως αριστερό μπακ χαρ και τα δυο τελευταία χρόνια είναι αρχηγός της ομάδας. Η παρουσία του στους αγωνιστικούς χώρους όντας δυναμική και επιβλητική, αποτελεί υπόδειγμα για κάθε νέο ποδοσφαιριστή. Ξεκίνησε την καριέρα του από την ομάδα της ΣΕΚΟΒΕ το 1986, για να μεταπροήσει αργότερα στον Πανδραμαϊκό, όπου αγωνιστήκε για δύο περιόδους (88-90). Το 1990 ήρθε στον Άγιο Αθανάσιο, παίρνοντας μάλιστα και το πρωτάθλημα όπου αγωνίζεται ως σήμερα, μ' ένα μικρό διάλειμμα την περίοδο 1993-94 που τον βρήκε κάτω από τα χρώματα του Νέστου Χρυσούπολης. Ο Παναγιώτης Παπαδόπουλος παλιός ποδοσφαιριστής του συλλόγου και εξαίρε-

τος επαγγελματίας σήμερα, αγωνίστηκε για 13 χρόνια στον Μ. Αλέξανδρο από το 1974 ως το 1987. Την εποχή που η ομάδα μας έκανε τεράστιες προσπάθειες να επιβληθεί των ομάδων της Δράμας και ν' αναδειχθεί κορυφαία του Νομού. Κοινό σημείο των δηλώσεών τους στις ερωτήσεις που τους θέσαμε, ήταν η αναφορά τους στα τμήματα υποδομής του συλλόγου που αφορά το μέλλον του ποδοσφαίρου του χωριού μας. Κάπι που πρέπει να υπογραμμισθεί ιδιαίτερα. Οι ερωτήσεις που τέθηκαν, ήταν οι εξής:

1. Ποιά γεγονότα σημάδεψαν το ποδόσφαιρο του χωριού μας τη δεκαετία που πέρασε;
2. Τι θέλεις και τι περιμένεις από το Μ. Αλέξανδρο της νέας χιλιετίας;

ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ

1. "Τα γεγονότα που σημάδεψαν το ποδόσφαιρο του χωριού μας αλλά και εμένα ιδιαίτερα ήταν πολλά. Ένα απ' αυτά ήταν το γεγονός ότι ο ερχομός μου στην ομάδα συνοδεύτηκε με άνοδο στη Δ' Εθνική το 1991, μετά από μια μετέωρη πορεία ανάμεσα στη Δ' Εθνική και το τοπικό πρωτάθλημα. Και η άνοδος αυτή συνεχίστηκε με μια ξέφρενη πορεία καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του '90. Οκτώ συνεχόμενα χρόνια, πράγμα ακατόρθωτο, για μια ομάδα μικρής κωμόπολης των 4.000 κατοίκων. Το πρώτο και σημαντικότερο όμως, γεγονός που θα μείνει για πάντα χαραγμένο στην ψυχή μου, είναι ο άδικος χαμός των δυο συμπαικτών μου. Του Γρηγόρη Καρυπίδη και του Δημήτρη Λουλουσίδη. Δυο θαυμάσιων ανθρώπων και ποδοσφαιριστών που έφυγαν πολύ νωρίς από τη ζωή. Θα προτιμούσα να μην παίρναμε το πρωτάθλημα του '91 και να υπάρχουν στη ζωή. Είναι στιγμές που σημαδεύουν παντοτινά έναν άνθρωπο και είναι κρίμα που η ομάδα μας δεν τους έχει ακόμη τιμήσει ανάλογα."

Το επόμενο σημαντικό γεγονός ήταν η επιβλητική παρουσία μας για έξι συνεχόμενα χρόνια στα πρωτάθλημα της Δ' Εθνικής, από τα οποία στα τρία ήμεσταν διεκδικητές του τίτλου. Η άνοδος χάθηκε από απειρία των παραγόντων. Από κει και πέρα είμαστε όλοι υπερήφανοι γι' αυτό που πορεύεται η ομάδα μας γίνεται γνωστή στο πανελλήνιο και κέρδισε το σεβασμό όλων των αντιπάλων. Νομίζω ότι οι ζήσαμε αυτές τις μοναδικές στιγμές θα μας μείνουν αξέχαστες. Το ενδιαφέρον που αποσπούσε η ομάδα φαίνεται και από την κοινωνία που παρατηρούνται στην καταστάσεων.

Α ΘΛΗΤΙΚΗ ΒΟΪΡΑΝΗ

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Στη δεύτερη θέση ο Άγιος Αθανάσιος

Νέα αλλαγή προπονητή

Στη δεύτερη θέση της βαθμολογίας βρέθηκε ο Μ. Αλέξανδρος στη λήξη του α' γύρου και παραμένει σ' αυτόν με την έναρξη του β' γύρου, αφού ο πρωτοπόρος Ακρίτας απέχει αρκετά. Σημαντικό γεγονός των τελευταίων ημερών θεωρείται η επάνοδος στον πάγκο της ομάδας μας του Βασίλη Νικολαΐδη, στη θέση του Πέτρου Μπανάσα, του οποίου το έργο δεν εκτιμήθηκε θετικά από πολλούς. Η πρόσληψη του νεαρού τεχνικού (τέταρτος στη σειρά), ο οποίος είχε παρουσιάσει σωστό έργο κατά την παραμονή του στον Άγιο Αθανάσιο, παρά τα άτυχα αποτελέσματα, δείχνει ότι η διοίκηση ζητά το κάτι παραπάνω και δεν αρκείται στα λίγα. Πάντως οι πολλές αλλαγές προπονητών, φαινόμενο των τελευταίων χρόνων, δεν βοηθούν την προσπάθεια που γίνεται και σίγουρα δεν τιμούν το σύλλογο. Στο αγωνιστικό μέρος η ομάδα φανερώνει σημάδια ανάκαμψης, αφού σιγά σιγά ορισμένα βασικά της στελέχη δείχνουν να έχουν βρει την αγωνιστική τους ταυτότητα. Ιδιαίτερο βάρος θα πρέπει να δοθεί στην σταθεροποίηση της απόδοσής της, η οποία ορισμένες φορές

από αγώνα σε αγώνα παρουσιάζει μεταβολές που της στοιχίζουν βαθμούς. Όταν η ομάδα αποβάλλει τις μεταμορφώσεις που εμφανίζει από το καλό στο κακό και αντίστροφα, δείχνοντας μια μεθοδικότητα και σοβαρότητα στο παιχνίδι της, νομίζουμε πως δε θα' χει πρόβλημα να φτάσει μέχρι και την κατάκτηση του τίτλου.

Δηλώσεις του νέου προπονητή κ. Βασίλη Νικολαΐδη

"Ηρθα πάλι στον Άγιο Αθανάσιο με στόχο να δουλέψουμε σε βάθος χρόνου και να κριθούμε μετά το πέρας αυτού και όχι μετά από ένα άτυχο αποτέλεσμα. Δίχως πίεση και απαιτήσεις που ξεπερνούν τα όρια της λογικής και της δικής μου τακτικής. Φιλοσοφία μου είναι να εργαστούμε με σοβαρότητα και μεθοδικότητα, ο καθένας στο ρόλο του με στόχο να δούμε σύντομα τους καρπούς αυτής της προσπάθειας. Αναλαμβάνω την ευθύνη των λόγων και των πράξεών μου και όταν έρθει η ώρα θα κριθώ. Ο στόχος μας παραμένει ο ίδιος, που δεν είναι άλλος από την εισοδό μας στην τετράδα. Με

την ευκαιρία του νέου έτους θέλω να ευχηθώ στη διοίκηση, στους παικτες και τους φιλάθλους του Αγίου Αθανασίου υγεία και χρόνια πολλά. Δηλώσεις του προπονητή κ. Γιάννη Μπερμπερίδη

"Η ομάδα σιγά σιγά βρίσκει την ηρεμία της και το δρόμο της. Είμαι υπερήφανος για την πορεία μας, μέχρι στιγμής, παρά τα εμπόδια που είχαμε ν' αντιμετωπίσουμε (αλλαγές προπονητών, τραυματισμοί). Φέραμε στην ομάδα τον προγούμενο προπονητή μας, γιατί πιστεύουμε πως είναι ο κατάλληλος για να την οδηγήσει ψηλά. Στόχος μας είναι το πρωτάθλημα και το κύπελλο. Εχουμε τις ικανότητες να τα κατακτήσουμε. Οι οικονομικές υποχρεώσεις εκπληρώνονται μέχρι και της τελευταίας. Παρακαλουθούμε από κοντά κάθε της βήμα και λύνουμε κάθε ανάγκη

Δηλώσεις του προέδρου της ομάδας κ. Γιάννη Μπερμπερίδη

της. Τελειώνοντας θέλω να ευχηθώ εκ μέρους του Δ.Σ. του Μ. Αλεξάνδρου, σε όλες τις ομάδες, τους φιλάθλους και όλη την αθλητική οικογένεια της Δράμας χρόνια πολλά για το νέο έτος". Ας δούμε τώρα τα αποτελέσματα των αγώνων του Μ. Αλεξάνδρου και τη βαθμολογία της Α' ερασιτεχνικής μέχρι σήμερα.

9η αγωνιστική:
Ακρίτας - Μέγας Αλέξανδρος: 4-2
10η αγωνιστική:
Μ. Αλέξ. - Φωτολίβος: 2-0 (ανευ αγώνος)
11η αγωνιστική:
Πανδρ.-Μ.Αλέξ.: 1-1
12η αγωνιστική:

M. Αλέξ.-Προσοτσάνη: 2-1
13η αγωνιστική: M. Αλέξ.-Νευροκόπι: 4-0
15η αγωνιστική: Φτελιά-Μ. Αλέξ.: 0-0
16η αγωνιστική: M. Αλέξ.-Ν. Αμισός: 3-0
17η αγωνιστική: Καλλιφτος-Μ. Αλέξ.: 1-1
18η αγωνιστική: M. Αλέξ.-Κουδούνια: 3-2

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ (σχόλιο)

Στη σκιά της μεγάλης ομάδας προσπαθεί να επιζήσει και η Ακαδημία του Μ. Αλεξάνδρου. Μια ομάδα που θα έπρεπε να στηρίζεται περισσότερο από κάθε άλλη, μαζί με το παιδικό της τμήμα. Εντούτοις φέτος δείχνει παραμελημένη περισσότερο από κάθε άλλη φορά παρά τη δέσμευση που έχει αναλάβει η μεγάλη ομάδα να ενδιαφέρεται γι' αυτήν. Ίσως γιατί δεν τραβά το ενδιαφέρον του κόσμου. Γεγονός είναι πάντως ότι πρέπει να βρεθεί σίγουρη και μόνιμη λύση γι' αυτήν που θα την αναδιοργανώσει εκ βάθρων. Μέχρι τότε θα ζει μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας και είναι κρίμα γ' αυτά τα παιδιά που επενδύουν τα όνειρά τους σ' αυτήν την ομάδα.

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ

1. ΜΑΥΡΟΒΑΤΟΣ	34
2. ΔΟΞΑΤΟ	33
3. ΑΔΡΙΑΝΗ	28
4. ΜΙΚΡΟΧΩΡΙ	27
5. ΦΙΛΙΠΠΟΣ	27
6. ΝΕΡΟΦΡΑΚΤΗΣ	18
7. Ν. ΣΕΒΑΣΤΕΙΑ	17
8. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	12
8. ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ	10
10. ΠΤΕΛΕΑ	10
12. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	9
13. ΚΕΦΑΛΑΡΙ	7
14. ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ	5
14. ΠΑΜΑ ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ	4

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ

1. ΑΚΡΙΤΑΣ Ν.Κ.	43
2. ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	34
3. Ν. ΑΜΙΣΟΣ	30
4. ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ	29
5. ΚΑΛΛΙΦΥΤΟΣ	29
6. Κ. ΝΕΥΡΟΚΟΠΙ	29
7. ΚΥΡΓΙΑ	28
8. ΚΟΥΔΟΥΝΙΑ	24
9. ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗ	24
10. ΠΕΤΡΟΥΣΑ	23
11. ΑΡΚΑΔΙΚΟ	22
12. ΠΑΝΔΡΑΜΑΪΚΟ	13
13. ΦΤΕΛΙΑ	12
14. ΠΑΡΑΝΕΣΤΙ	12
15. ΦΩΤΟΛΙΒΟΣ	11
16. ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ	8

Gold

ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΑΡΤΟΠΟΙΙΑΣ
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ - ΣΦΟΛΙΑΤΑΣ

Γ. Ν. Πορτούλογλου

ΤΗΛ. & FAX (0521) 66.300, 66.828

ΚΙΝΗΤΟ 093 / 249610 - ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

ΣΤΟΥΝΤΙΟ Άγγελος

ΒΙΝΤΕΟΛΗΨΕΙΣ - ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ

*
ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΚΑΤ. 67.362 ΟΙΚΙΑΣ 66.506

σταύρος ακαρογλου
εισαγωγές
ειδών υγιεινής
Αγ. Αθανάσιος Δράμας
Τηλ. 0521-66431, 66.188

Στο χρόνο που έρχεται...
Στο χρόνο που φεύγει...

Η “απάντηση” του Δημάρχου

Στο προηγούμενο φύλλο της “Βοϊράνης” απευθύναμε ανοικτή επιστολή στον Δήμαρχο του δήμου Δοξάτου κ. Σαριπανίδη, με έξι συγκεκριμένα ερωτήματα που αφορούσαν την αντιμετώπιση εκ μέρους του, του Πολιτιστικού Συλλόγου και ζητούσαμε να πάρει θέση επ’ αυτών.

Ο κ. Δήμαρχος απαξιώσε να απαντήσει και εσιώπησε.

Με αφορμή τη στάση του αυτή, οφείλουμε να του υπενθυμίσουμε ορισμένες στοιχειώδεις αρχές, που θα έπρεπε να διέπουν την πολιτεία του κατά την άσκηση της εξουσίας του, οι οποίες είναι καθολικά αποδεκτές από την κλασική αρχαιότητα και χαρακτηρίζουν την πολύτητα της “αρχής” του καθενός.

Εξ άλλου από τον 6ο π.Χ. αιώνα ο Πιττακός ο Μυτιληναίος έλεγε:

“Αρχή άνδρα δείκνυσι” (η εξουσία δείχνει τον άνδρα).

- Η εξουσία λοιπόν, κ. Δήμαρχε, δεν είναι παντοτινή, ο τρόπος όμως άσκησής της καταγράφεται στην ιστορία ενός τόπου και ακολουθεί δια παντός αυτόν που την άσκησε.

- Όσοι ασκούν εξουσία, κ. Δήμαρχε, είναι δημόσια πρόσωπα και η αρχή του δημοκρατικού ελέγχου επιβάλλει να ελέγχονται και να κρίνονται από τους πολίτες για τις πράξεις και τις παραλήψεις τους κατά την άσκηση της εξουσίας που τους ανέθεσαν, άλλως υπάρχει κίνδυνος να γίνουν ασύδοτοι.

- Η στοιχειώδης δημοκρατική ευαισθησία κ. Δήμαρχε, επιβάλλει σεβασμό στον πολίτη, ο οποίος εκδηλώνεται σ’ ένα βαθμό με την υποχρέωση του “άρχοντα” να απαντά στα ερωτήματα και στις αιτιάσεις ενός πολίτη, πολύ δε περισσότερο όταν αυτά αφορούν ένα Πολιτιστικό Σύλλογο και διατυπώνονται δημόσια.

Δυστυχώς για σας, κ. Δήμαρχε, επιλέξατε την μέθοδο της σιωπής, αποδεικνύοντας εμπράκτως πόσο λαμβάνετε υπόψη σας τις πιο πάνω βασικές αρχές.

Πρέπει όμως να γνωρίζετε ότι η σιωπή δεν είναι πάντοτε χρυσός.

Πολλές φορές είναι και ενοχή.

Σ’ αυτήν την περίπτωση λοιπόν, οι πραγματικά διακατεχόμενοι από ηθικές αρχές “άρχοντες”, ζητούν δημόσια συγνώμη και φροντίζουν να επανορθώσουν...

Δήμος Δοξάτου και Πολιτισμός

Μ’ έναν προϋπολογισμό 2 δις ο δήμος μας φαντάζει ένας πλούσιος δήμος μ’ ένα μεγάλο αριθμό έργων που προτείνονται και ψηφίζονται από το δημοτικό μας συμβούλιο.

Όσο κι αν ψάξει όμως κάποιος σ’ αυτόν τον προϋπολογισμό ή στα θέματα που συζητιούνται και στις αποφάσεις που λαμβάνονται στα δημοτικά συμβούλια θα διαπιστώσει ότι τα θέματα πολιτισμού είναι ανύπαρκτα, με εξαίρεση μια πίστωση 7 εκατ. δρχ. που αφορά οικονομική ενίσχυση όλων των συλλόγων (ποδοσφαιρικών, αθλητικών, πολιτιστικών κλπ.) όλων των δημοτικών διαμερισμάτων του δήμου. “Ποιος παπάς δηλαδή και ποιος

βοϊράνη

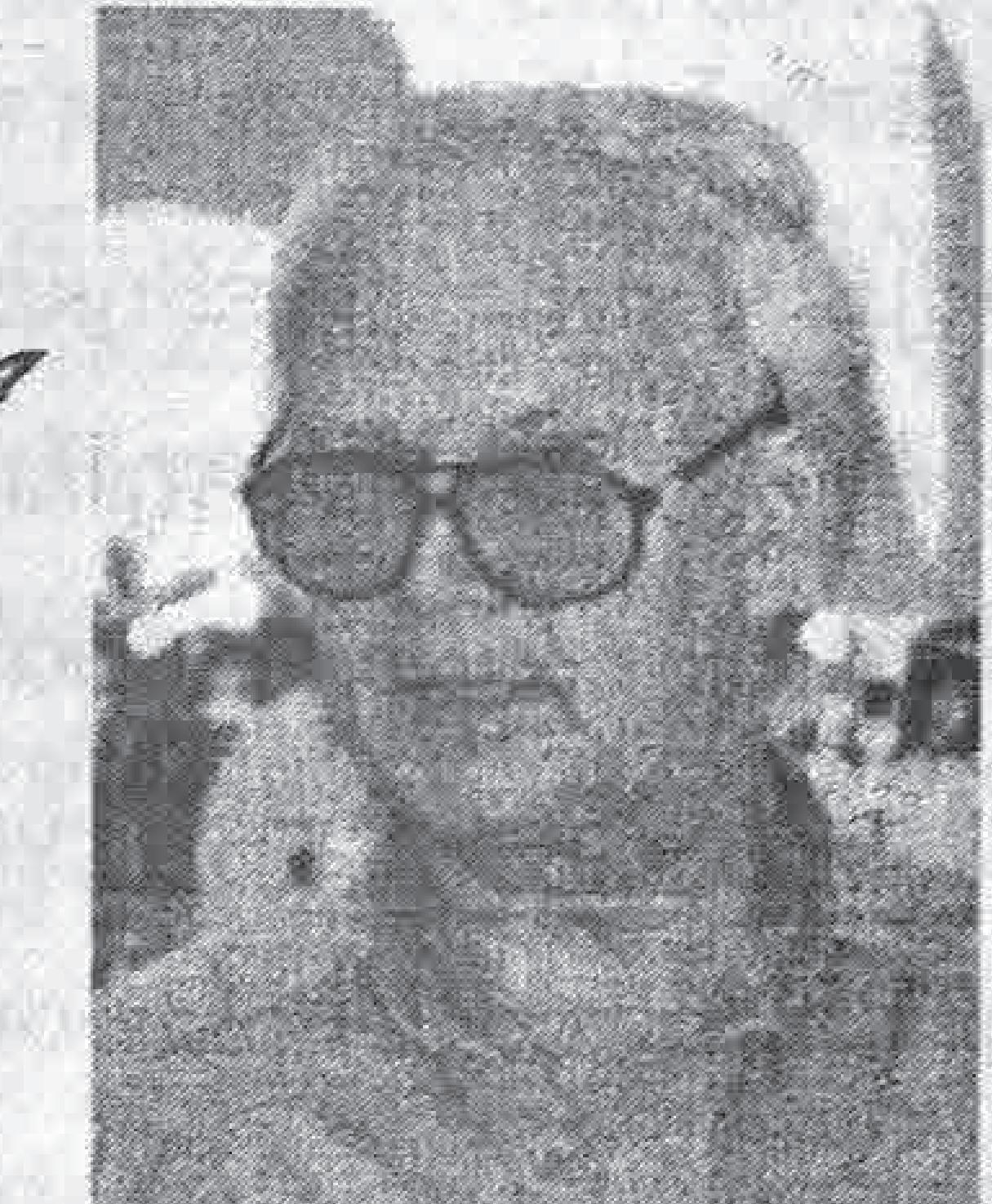
• είδα...

• άκουσα...

• έμαθα...

Επιμέλεια K.K.K.

Σκέψεις και ευχές

Αγαπητοί μικροί (και μεγάλοι), φίλοι της Βοϊράνης Φέτος η 1η Ιανουαρίου, όπως γνωρίζετε, είναι πολύ διαφορετική. Δε μας φέρνει μόνο σε νέα χρονιά, αλλά και σε νέα εκπαιδευτικά (τον 21ο αιώνα, δηλαδή) και σε νέα χιλιετία, την τρίτη από γεννήσεως του Χριστού.

Ποιος τη χάρη μας, που αξιοθήκαμε αυτήν την τριπλή χρονογιορτή. Ξεφαντώματα, γιορτές και πανηγύρια παντού (ε, όχι και παντού...), πολύχρωμες φαντασμαγορίες, ακτίνες λέιζερ και πυροτεχνήματα, μουσικές και φανφάρες και δε συμπαζεύεται...

Μάθαμε, επίσης, και μια καινούρια λέξη, η λέξη MILLENIUM, επειδή, ως φαίνεται, το ελληνικό συνώνυμό της, η λέξη ΧΙΛΙΕΤΙΑ, μας έπεφτε κάπως παρακατανή. Ακούς ή διαβάζεις παντού το ξενόφρετο αυτό φρούτο των ημερών: Μιλένιουμ εδώ, μιλένιουμ εκεί, όπως προχτές ένας φίλος μου, δεν έρω αν υπονόμωντας κάτι άλλο ή από άγνοια γλωσσική, το αποκάλεσε ΜΟΥΡΛΕΝΙΟΥΜ, μα εγώ έκανα πως δεν άκουσα, επειδή θεώρησα τη λέξη απρεπή...

Ακούς κι ευχές παντού. Κάποτε της καρδιάς. Των χειλιών τις περισσότερες φορές. Και σκέφτεσαι κι όλας, καθώς τέτοιες χρονιάριες μέρες οι άνθρωποι έχουν την τάση να ψευτοφιλοσοφούν. Κι αναρωτίεσαι, σε τι τάχα θ’ αλλάξει η ζωή μας από δω και πέρα; Το μαυράκι πια δε θα πεινά; Η φτώχεια, οι αρρώστειες, η εξαθλίωση θα εξαφανισθούν από προσώπου γης; Οι πόλεμοι θα σταματήσουν θα μπει τέρμα στην οικολογική καταστροφή; Τι θα γίνει με την ολόενα και μεγαλύτερη υποδούλωση του ανθρώπου στη νέα τεχνολογία; Στο διάβα της νέας χρονιάς, της νέας εκπαιδευτικάς και χιλιετίας η αληθινή ΓΝΩΣΗ, που απελευθερώνει κι αναβαθμίζει τον άνθρωπο θα γίνει, άραγε, κτήμα όλων και ιδιαίτερα των νέων; Οι άνθρωποι, μήπως θα γίνουν... ανθρωπινότεροι; Κάτι τέτοια και άλλα στενάχωρα περνούν απ’ το μιαλό μου και μου χαλούν τη δάθεση. Ομως, πιστέψτε με, δεν είχα πρόθεση να σας μεταφέρω τη μελαγχολία μου, η οποία ίσως έχει να κάνει και με την ηλικία μου ή και με κάποιες τύψεις, που με πάνουν κάπου κάπου, για το μερτικό της ευθύνης μου σε ό, τι κακό και άδικο συμβαίνει γύρω μου. Εγώ μόνο μια απλή ευχή ήθελα να σας δώσω, βγαλμένη από τα βάθη της καρδιάς μου, μα παρασύρθηκα σε πολυλογίες. Ζητώ, γι’ αυτό, να με συγχωρήσετε. Σας εύχομαι, λοιπόν, να είναι καλύτερο για όλους σας το αύριο και ιδιαίτερα για σας, παίδιά, επειδή σας ανήκει. Τόσο μόνο. Και, ειδικά για φέτος, τα τρία “μηδενικά” του 2000 είθε να μεταφωθούν σε τρία γελαστά προσωπάκια για τ’ αστρα, τα κίτρινα και τα μαύρα παιδιά όλου του Κόσμου.

Με την αγάπη μου
Δημήτρης Μανθόπουλος
Δούλαιον 3 Δράμα

Να κι ένα επίκαιρο, νομίζω, ποίημά μου για σας. Θέμα του η υποδούλωσή μας στην τεχνολογία, που ανέφερα πιο πάνω. Ισως σας κάνει να χαμογελάστε. Ισως, όμως, και να ... σοβαρευτείτε.

ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΞΕΦΤΕΡΙ

Του μιαλό μου δε σκοτίζω,
τέρμα οι έγγονες κι οι ζαλάδες.
Η ζωή πολύ έχει αλλάξει,
μπήκαμε στο “δινό χιλιάδες”.
Για όλα όσα μου πρέπουν ξέρει
το ηλεκτρονικό ξεφτέρι.

Τι ν’ ακούω, τι να παίξω,
τι να δω, ειδικά για μένα
μες στον υπολογιστή μου
είναι προγραμματισμένα.

Τι μου πρέπει να σπουδάσω,
τι μου πάει να φορώ,
τι να τρώω, πόσο, πότε
για όλα τούτα αδιαφορώ.

Τέρμα οι δάσκαλοι, οι δασκάλες
κι οι σημμαθητές μου πια.
Τώρα όταν πάει στην παρασκευή
τα ηλεκτρονικά κοινωνικά.

Μία λείζει ακτίνα
τ’ όνειρό μου το φωτίζει
κι έχω αφήσει στον κομπιούτερ
τη ξωσύλα μου να ορίζει.
Έγνοιες έχω και ζαλάδες,
μπήκαμε στο “δινό χιλιάδες”!

Δ.Θ.